

PIK XLIV Ч. 9 ЖОВТЕНЬ

— 1987 —

OCTOBER No. 9 VOL. XLIV

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.



НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK XLIV Ч. 9 ЖОВТЕНЬ — 1987 — OCTOBER No. 9 Vol. XLIV

ЗМІСТ

В. Стус. Уже Софія	1
У.Л. Я в боргу перед ними	1
І. Олексюк. Мова — гідність — самопевність — ризикування	2
СФУЖО — П'ятий Світовий Конгрес	6
Новини про переслідуваних. Н. Світлична	8
М. Храплива. Звільнення	10
А. Бойцун. Під покровом Божої Матері	11
О. Будз'як. Саморости	12
М. Голод. Концерт у Мессей Голл. Неділя ранком	13
Калейдоскоп жіночого життя. Х. Годів-Юзич	14
У 82-ліття Н. Чапленко. Л. Бурачинська	15
Р. Пясецька — репрезентантка на Баль Преси	16
Вісті з Централі	17
І. Яремко. Бурко	18
Визначні жінки українки. І.Ч.	19
Х. Навроцька. Золоті думки. Практичні поради.	19
Харчування. Х. Навроцька	20
Дописи. Свято кн. Ольги Південної Округи	21
Our Life	
What we would like for our children	22
Farewell to an honored friend	24
Friends	25
M. Hrushkewych. Talking books	28
Annual Press Ball Representative	29
Ukrainian Museum	29
Український Музей — дарунки, пожертви	30
Стипендійна Акція	31
Посмертні згадки	33
Замість квітів	34

Редактор — Уляна Любович

Редактор "Our Life" — Марта Бачинська

Мовна редакція — Наталя Холодна-Лівицька

ГОЛОВНА УПРАВА СУА
РЕДАКЦІЯ/АДМІНІСТРАЦІЯ
108 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
(212) 533-4646 Ред.: (212) 674-5508

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
(212) 228-0110

На обкладинці. Яків Гніздовський. "Soni Gum", Централь Парк, Н.Й. 1981 р. З колекції Українського Музею. Дар Стефанії Гніздовської. Офсет.

On the cover: Jacques Hnizdowsky. Soni Gum in N.Y. Central Park, 1981. Offset. From the collection at The Ukr. Museum. Donated by Mrs. S. Hnizdowsky.

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1987 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Савчак	— голова
Іванна Ратич	— 1-ша заступниця голови
Ольга Гнатейко	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Лідія Гладка	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Марта Хомяк	— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Любомира Артимішин	— протоколярна секретарка
Марія Томоруг	— кореспонденційна секретарка
Розалія Полчі	— англійська секретарка
Александра Кіршак	— скарбничка
Марта Данилюк	— фінансова секретарка
Ірина Куровицька	— вільний член
Рома Шуган	— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Любов Волинець	— музейно-мистецька
Ольга Тритяк	— виховна
Ліда Черник	— суспільної опіки
Анна Кравчук	— стипендій
Ірина Чайківська	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Лончина	— Дітройт
Марія Кондрат	— Філадельфія
Лєся Гой	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью-Йорк
Ірина Рішко	— Нью Джерзі
Тетяна Сілецька	— Огайо
Марія Наваринська	— Чикаго
Валентина Чудовська	— Нова Англія
Теодозія Кушнір	— Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ірена Кіндрачук	— голова
Евгенія Новаківська	— членка
Александра Качмар	— членка
Анна Рак	— заступниця
Евгенія Івашків	— заступниця

ПРЕДСТАВНИЦТВА
"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W 2

АВСТРАЛІЯ:

"Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2
France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 München 5, Rumfordstr. 21

Уже Софія відструменіла,
відмерехтіла бузковим гроном.
Ти йшла до мене, але не встигла
за першим зойком, за першим громом.
Немов почвара в пекельнім колі,
довкола ж тіні, довкола кволі.
Благословляю твою сваволю,
дорого долі, дорого болю.
Сніги і стужа. Вітри й морози.
Гудки і крики. Чорні прокльони.
Собачий гавкіт. Крик паровоза.
І закладини і заклагани.
Шпали і фари, пси і солдати,
рейки і пруття, і загорода.

Впали і хода. Встали і хода.
В плечі штовхають нас автомати.
Квадратне серце — в квадратнім колі,
в смертнім каре ми падемо долі.
Благословляю твою сваволю,
дорого долі, дорого болю.
На всерозхресті люті і жаху,
на всепрозрінні смертного скрику
Дай, Україно, гордого шляху,
дай, Україно, гордого лику.

Василь Стус. Палімпсести. Сучасність. 1986.

Я В БОРГУ ПЕРЕД НИМИ....

Недавно прибулий до нас довголітній в'язень усіх трьох наїздників України розказував про бунт в'язнів у Норильських таборах в 50-их роках. Згинули сотні товаришів недолі, а він поранений, побитий залишився живим.

— Я почуваюся в довгу перед ними, перед тими, які згинули....

Цей борг він сплачував своєю поставою, незломним пошукуванням правди, не піддавався ніяким спокусливим пропозиціям, які могли б облегшити його побут в таборах чи засланнях, а, може, й вплинути на його долю.

Нарешті після 40 років перебування у польських, німецьких та радянських в'язницях та таборах він опинився у вільному світі. Здавалося б, що треба мати кам'яне серце й душу, щоб перейти через усі ці випробування. Але коли він починає розповідь, наприклад про Василя Стуса, якого довелось йому провозити у лікарню, його голос ледве проходить через стиснуте горло. Здається — заплаче. Він хвилюється, коли говорить про якусь несправедливість, нелюдність. Інколи, може, з його уст виходить надто гострі слова, на які присутні неприготовані. Вони, може, воліли б красномовні промови замість суворих слів.

Ця людина приїхала хвора і якраз це було причиною, що її випустили у вільний світ. Але він не відпочиває, він відклав лікування, бо в першу чергу хоче сплатити свій борг. Він свідчить і буде свідчити перед представниками вільного світу про те, як виглядає свобода в країні, з якої прибув. Вільний світ вірить і приймає за правду те, що йому подають "до

вірування" середники інформації Радянського Союзу чи інших тоталітарних країн. Інколи дивуємося, що не закріплюють фактів, навіть таких наявних, як переслідування церкви, насильну русифікацію, переслідування усіх, хто сміє висловлювати явно погляди, які не вигідні режимові.

Горбачов, навіть його зовнішня поява, при тому разом з дружиною, а ще і його заява про "гласність" підсилюють неправдиву уяву про те, що діється в Україні та інших країнах Радянського Союзу.

Свідчення довголітнього в'язня, а при тому людини, яка одержима шуканням правди, такі свідчення в теперішні часи дуже важливі. І треба нам усім допомогти тим, які організують зустрічі із представниками уряду, щоб інформувати їх про правду в Україні та інших країнах.

Очевидно, як звичайно є і будуть такі серед нас, які критикуватимуть Данила Шумука, вилучаючи і підкреслюючи те чи інше, що і як він сказав, мовляв, воно не таке, як хотілося б почути. Але критикуючи, треба думати про тих 40 років неволі, а теж брати до уваги його заяву, що він почувається в боргу перед тими, хто згинув і хто ще карається в таборах, в'язницях і на засланнях, а цей борг він сплачує зізнаннями про правду перед цілим світом.

А нам теж треба б подумати, чи і ми не в боргу перед нашим народом, перед тими, хто терпів і терпить за батьківщину. Чи ми не в боргу перед нашою батьківщиною і чи не мусимо пригадуватися над її майбутнім і над тим, як ми для цього приготуємо себе і наших дітей.

У.Л.

ВИХОВАННЯ МОВА — ГІДНІСТЬ — САМОПЕВНІСТЬ — РИЗИКУВАННЯ

Доповідь на виховному панелю під час
XXI Конвенції СУА



Виховний панель під час XXI Конвенції. Зліва: Ірена Олексюк, Іванна Мартинюк Річардсон, Олена Шанко.

Educational panel during the XXI Convention of UNWLA. Fr. l.: Irena Oleksiuk, Iwanna Martyniuk Richardson, Olena Shanko.

Майже 8 років тому була я на виховній сесії у Філядельфії. Під час слухання доповіді головного промовця про виховання, прийшла мені думка, що й інші народи виховують своїх дітей подібно, як ми. Під час дискусії завдала я доповідачеві таке питання: "Мені здається, що ми і жиди подібно виховуємо своїх дітей: Бог, батьківщина, родина, освіта і т.п. Чому тоді вони йдуть так багато вище від нас у житті і світі?" Доктор-психолог довго не думав і відповів мені: "Так, ми подібно виховуємо, але ми, українці, є ліниві."

Якось не було змоги над цим більше дискутувати, бо були інші питання, але я поїхала додому дуже незадоволена з цієї відповіді, і вона турбує мене й досі.

Другим разом, запрошений нашим 29-им Відділом прелегента-соціолог, не-українець, жонатий з нашою членкою, відповідаючи на питання одного із слухачів, сказав: "Ви, українці, витрачаєте забагато часу на справи, які вимагають багато праці та енергії, напр. на вивчення мови. Жиди є жидами, хоч дуже часто мови своєї зовсім не знають." (На маргінесі треба сказати, що доні прелегента бездоганно володіють українською мовою, бо жінка українка, не погоджується з його думкою щодо мови). Промо-

вєць додав тоді ще: "Я вважаю, що українці не вмюють бути ризикантами, не ризикують у житті".

І знову пішла я додому, маючи багато дечого до передумання. Щодо мови і її вивчення — я не погоджувалася з нашим прелегентом, але щодо ризикування — то таки треба було погодитися.

Коли запропоновано мені тему до сьогоднішньої доповіді, я побачила добру нагоду поділитися з вами і цими думками, які мене так довго турбують. Хоч тут говоримо про наших *найменших громадян*, все таки мені здається, що власне дуже на місці буде поговорити тут про наші успіхи у вихованні взагалі, про мову, лінивість чи енергію, поняття гідності й самопевності та про наше поняття *ризикування*. Чи можливо виховувати дітей, які могли б бути більш енергійні, чи конечно вивчати українську мову, чи можливо нам — батькам, виховникам чи учителям, — надати ці прикмети, ту позитивну настанову, яка уможливить нашим дітям бути ризикантами в житті?

Щоб приготуватись до сьогоднішньої дискусії, я дещо прочитала, але також виготовила запитник, який я роздала під школою та церквою нашим українцям різного віку і різних фахів. Були між ними підприємці, професіоналісти; були старші і молодші

віком. Таких запитників я роздала 111, а одержала 26, з дуже цікавими відповідями. Дозволю собі цитувати деякі з цих відповідей. Також базую свої думки на особистих спостереженнях у навчанні та найновіших дослідях в ділянці педагогіки.

Також базую свої думки на особистих спостереженнях у навчанні та на найновіших дослідях в ділянці педагогіки.

Підстава українського виховання української дитини повинна бути, на мою гадку, ось яка:

1) Українські світлички для наших дітей. Існуючі світлички треба втримати, та допомагати для відкриття нових, — чи це буде при наших Відділах, церквах чи інших організаціях. З практичного боку ними повинні зайнятися молоді мами, яким залежить на добрі їхніх дітей.

2) Мова в українській світличці повинна бути українська, але треба мати відділи світлички для дітей, які не володіють українською мовою. З практичних причин такі світлички повинні бути в інших годинах чи днях, бо таких дітей є звичайно менше і деколи витворюється незручна чи може і неприємна ситуація.

3) Світлички повинні провадити фахові учительки, які мають відповідну освіту чи закінчені курси "раннього дитинства". Це повинні бути люди, які перш за все ЛЮБЛЯТЬ і розуміють дітей.

4) Плекання української мови повинно починатися в батьківському домі.

Сьогоднішні науковці та спеціалісти мовознавства твердять, що вивчення мови є складнішим процесом думання, ніж читання. Переповідання цієї самої думки іншою мовою вимагає тяжкої праці клітин мозку. При такій праці мозок виробляється ще краще. А переклад думки своєю мовою, але іншими реченнями, синонімами, контрастами, також збагачує мову та вимагає складного процесу думання. На думку науковців, які мають на це конкретні дані, вивчення мови не є витрата енергії, а навпаки, це енергія зужита в якнайкращий спосіб. Складне думання це справжній інтелектуалізм. Читання, писання, говорення даною мовою спричиняє постання чи творення зовсім нових думок. (Все це перечить поняттю Вавилонського помішання язиків. Мови треба вивчати якнайкраще, їх удосконалювати).

Науковці перестерігають учителів-американців, які мають двомовних дітей у своїх клясах, що вони повинні пригадувати їм говорити, читати і писати в своїй матірній мові, щоб розвивати своє думання, бо це допоможе їм у вивченні англійської мови. Це нечувана дотепер річ в американській науці, і вона для українців має дуже важливе значення. Наші діти мабуть думали, що це робиться з огляду лише на патріотизм.

Розмовність — мовна словесність є дуже важливою в родині та світличці. Передусім тому, що:

1) Вона є найкращим засобом комунікації,

2) Дає причини до думання і міркування.

3) Створює нові думки.

4) Переповідання батьків про історію родини, роду, коріння, про світ і культуру — збагачує і усвідомлює їхніх дітей.

5) Розмова це прекрасна нагода до практикування нових слів чи фраз.

6) Мову можна застосувати при різних грах і забавах.

7) Пісні, вірші, казки, приповідки, жарти і т.п. дають дітям змогу вживати уявні-ментальні картини.

8) Мова надає теплоту та зближення в родині чи класі.

9) Регіональні діалекти є також важливі, хоч очевидно треба знати літературну мову передусім, українську, а теж і англійську.

Пригадую, який здоровий сміх лунав у нашій хаті, коли я вголос читала Гриця Зозулю з "Лиса Микита".

Наш письменник Іван Дзюба говорить і пише чудовою українською літературною мовою, його дружина теж. Але Мартуся, з дому Ленець, походить з малого містечка біля Львова Комарна. Дзюби часто зустрічаються, нераз і в Києві, з її родиною — комарянцями, які говорять укр. мовою з деякими регіональними додатками. Письменник сказав мені, що регіональні діалекти повинні бути збережені, тому що вони власне показують багатство нашої мови.

10) Батьки повинні теж вивчити англійську мову. (Тепер це мабуть не є та сама проблема, що була колись). Треба часом дати дітям можливість говорити англійською мовою, тоді не буде конфлікту.

11) В мішаних подружжях (це ще одна тема) потрібно вирозуміння обох сторін щодо навчання мови.

12) У кожному випадку емоційність, любов і симпатія до дітей має великий вплив на вивчення своєї матірньої мови.

13) Незаперечна правда, що дво- чи три-мовність вимагає багато дисципліни, терпеливості та доброї волі батьків, виховників і дітей. При цьому не слід забувати, що є діти, які будуть краще володіти даною мовою, ніж інші.

Коли говоримо про брак енергії чи лінивість, зглядно пасивність щодо науки чи вибору фаху та ризикування, то висліди запитника показують, що українські діти мають такі самі шанси вибитися у світі, як інші, може навіть і кращі, через їхнє знання двох мов та через виростання в двокультурності. Доступ до шкіл в демократичній країні і далі існує, треба тільки хотіти вчитися.

У нашій світличці "Садочок казок" 29-го Відділу СУА в Чикаго ми практикували впровадження позитивних постатей (рол моделс) у наше навчання. До світлички приходили музиканти, лікар, медсестра, поліцей, пожежник, письменниці, малярка, священник. Ходили ми "в гості" до української пекарні, до харчової крамниці, навіть до очного лікаря і дентиста.

Будучи виховною референткою нашої Округи, в порозумінні з дирекцією нашої школи українознавства, запросила я до старших класів школи молодих українських професіоналів: фармацевтку, лікаря та власника бюро біржі. Учні були дуже зацікавлені та давали гостям передумані питання. Спеціально праця в біржі була для них новою і викликала велике зацікавлення в учнів, а теж і ... в учителів.

Такі українські "дні кар'єри" треба робити частіше по наших школах, щоб наші діти бачили як можна йти у світ, ризикувати, добитися чогось, а все таки бути українцем. При цьому вміти говорити по-своєму, бо це не шкодить, а навпаки — помагає.

Одна особа, відповідаючи на мій запитник, написала так: "Діти повинні здобути якнайвищі ступені в своїх студіях. Щойно тоді, певні себе, зможуть вони йти у світ конкуренції і досягати вершин у всіх ділянках. Ніколи не повинні мати комплексу меншевартості, а навпаки — гордо поставити своє "Я" і не соромитися своєї приналежності до українського народу".

Психологи твердять, що поняття про своє "Я", про свою особистість є дуже важливе у формуванні нашого характеру. Воно теж і визначає, чи ми будемо корисними в житті для себе і других.

Вже від немовлятка, коли мама чи тато всміхається до нього, бавиться з ним, говорить чи пестить, немовля, а потім дитина формує "поняття" про себе. Наше довкілля, включно з братами і сестрами, а пізніше товаришами, також має великий вплив на формування нашого поняття про свою особистість. Тому надзвичайно важливим є те, щоб ці поняття були позитивні.

Як приємно, коли батьки, а спеціально вчителі вміють похвалити за добрі поступки чи вчинки. Хто з нас не пам'ятає того вчителя, що казав: "це цікаво написано", або "ти гарно це сказала", "це дуже корисне", "я з тобою погоджуюся". На жаль мало таких випадків, а воно таке потрібне для вироблення почуття гідності і себевартості. Пробуймо практикувати цей позитивний підхід в житті, а користь напевно буде велика.

Позитивна підпора батьків для своїх дітей, довкілля та добрий приклад (роль моделінг) у ранніх роках та середньому віці мають вплив на формування характеру, різні рішення, ризикування у виборі фаху, підприємства, науки. Науковці твердять, що роблення рішень повинно бути включене в науку дітей від ранньої молодості, від найраніших літ.

В хаті, як і в світлиці, а далі в народній школі, батьки чи вчителі повинні давати дітям нагоду робити рішення, а не дискутувати даремно. У всіх завабах і науці можна дати дітям нагоду вибору і в цей спосіб показати, що кожний вчинок чи дія мають наслідок. Тому що діти не є критичні в цих роках, є нагода для експериментації, експлорації, шукання висновків з цього, шукання доброго і корисного вибору. Є можливість до роблення рішень, напр.: Хочеш сидіти на крислі за кару, чи вийдеш з кімнати.

Коли дитина вибирає некорисні для себе рішення, батьки й вчителі під час дискусії мають нагоду вчити її, що можна було зробити, щоб висліді (консеквенції) були для неї корисніші. При цьому треба пам'ятати, що треба дати змогу дітям пережити вчинок з негативними наслідками (тобто — зробив зле, то треба за це перетерпіти). Помилки вчать дитину не робити тої самої помилки другий раз.

У світлиці чи вдома дітям треба дати вибір різних забавок, книжок, та якнайбільше корисних занять, щоб дитина почувала себе здійною і корисною. При малюванні чи інших заняттях хвалиться позитиви і делікатно прямується до направи негативів. Напр. кажемо: "Ти цікаво це нарисовав, чи спробуєш ще щось?" або: "Як ти думаєш, що далі станеться в цій казці?" "Чи казка закінчилася так, як ти думала?" "Як би ти закінчила її?" "Як ти думаєш це буде виглядати, як ти скінчиш будувати хатку?". "Спробуй сама зашнурувати черевик, або застелити лялі ліжечко, а вдома застелити своє".

Не треба говорити "так недобре, то негарно; я тобі покажу, я сам зроблю, ти не вмій" і т.д. Треба дати дитині змогу жити з наслідками (консеквенціями) її вчинків, бо це дає можливість поправити помилки та зробити краще рішення другим разом.

Цей процес занадто складний, щоб про нього тут вичерпно говорити, але про це треба вчитись і говорити часто, бо роблення рішень є мабуть одне з найбільш критичних процесів у нашому житті та у вихованні взагалі. Хто вміє робити корисні для себе рішення, буде мати користь для себе і для других.

А тепер дещо про ризик, який, очевидно, пов'язаний з вище згаданим процесом роблення рішень. В цій доповіді говорю про ризик — ризикування в його загальному понятті. Не говорю про ризикування чи ризик лише в економічному сенсі. Маю на увазі поняття — піти на ризик, зважитись на щось, ризикувати наслідками. "Хто не ризикує, той нічого не має", Пише одна співрозмовниця так: "В житті людини є різні нагоди, з яких можна скористати, чи долучитися до них. Однак ніхто не дасть запевнення, що цю нагоду треба використати, та що вона є відповідною для нас. Тому кожна людина мусить сама *рішати* що і як вона має в даному випадку зробити. Це її особистий ризик. Такі нагоди ризикування є в родинному, торговельному, науковому і т.п. житті кожної одиниці." Другий пише: "Ризикувати — значить бути відважним до тої міри, щоб бути готовим втратити багато, або і все, в заміну щоб досягнути свою ціль. Цей, що ризує, є певний себе, що виграє. В Америці ризикант має більше шансів, ніж в ССРСР, через це в Америці є конкуренція, контролю над самими; навіть невдачі мають нагоду бути напрямленими і початок знову спробований. При ризикуванні мусимо бути приготовані, що ми можемо помилитися, але тоді треба признатися до помилки і йти далі, ризикувати знову."

Журнал "Ю.С. Нюс енд Ворльд Ріпорт" у січневому примірнику пише про таких "ріск тейкерс" ось

що: "Це є люди, які перш за все мають *природну інтелекцію* та великий запал досягнути свою ціль. Вони також є певні себе і своїх сил. Крім цього це є люди, які крім відкритого обличчя до різних викликів (тобто це ті, які вміють глянути викликам в очі), вміють перемогти напруження та неприємності, які є часто пов'язані з ризиком. Це люди, які також мають глибоку віру, релігійне почуття у щось вище, яка (віра) дає їм силу, почуття певности та відвагу почати наново те, коли вони зустрінуться з невдачами."

У відповідь на мій запит: "На Вашу думку, які критерії повинні мати люди, які хочуть удосконалити щось важливого для них в житті, чи це в науці, в даному фаху чи підприємстві, та взагалі в житті?" більшість осіб подала ось таке: рішучість, знання, відвагу, чесність, жадобу успіху, завзятість, намічену ясну ціль, знання, плян праці в досягненні цілі, ознайомлення з людьми, які щось подібного досягнули чи зробили, вперту волю до досягнення своєї цілі, зорганізованість, витривалість, одчайдушність (брак страху), впертість, послідовність, наполегливість, любов і відданість.

Запитник показує, що 75% з тих, які на нього відповіли, вважають себе ризикантами в якійсь ділянці, хоч деякі з них застерігають собі, що вони не почувають себе ризикантами в економічній ділянці, але що *українці абсолютно потребують про ці справи дискутувати*, говорити, вчитися, та що ми, як народ, потребуємо більше ризикантів у різних ділянках.

На питання: "Чи на Вашу думку в українців повинно бути більше підприємців, фахівців, професіоналів? і в яких ділянках?" — відповідь була майже одноголосна, що безперечно так і у всіх ділянках, а спеціально в ділянках економії, торгівлі, фінансової аналізи, комп'ютерської технології, більше біржових купців і аналітиків, абсолютно більше політиків, журналістів, письменників, фабрикантів, артистів-малярів, артистів сцени чи фільму, музик та спортсменів національного масштабу, щоб здобути славу та фінансову базу для українців. Дехто підкреслив, що треба людей зв'язаних з медичним світом — працівників лябораторій, фармації, фізиків та лікарів, які великим розмахом могли б допомогти українській справі своєю фінансовою базою. Другі зазначили, що нам треба ризикантів на науковому полі — професорів, вчителів, науковців на високих позиціях, які мали би вплив на навчання нашої історії і культури.

На питання: "В який спосіб є сполучена фінансова база українців у діаспорі, елемент ризикування та наша спроба пробитися в світі, як нації?" одна особа сказала, що якщо ми хочемо бути сильні, ми повинні зорганізуватися під одною "верхньою" (світового масштабу) організацією, а не розмножуватися і творити багато інших. Тоді ми будемо сильні і зможемо попірати морально і фінансово таких людей, як Пет Бюкенен, д-р Конквест, Майк Едвардс, д-р Мейс та інших. Якщо вони ризикують, щоб нам

помогти, то й ми повинні ризикувати. Можна дати по 100 дол., а це зробить на 100,000 осіб суму 10 мільйонів дол.". Ця особа додала ще таке: "Українці мають кращі засоби фінансові, ніж пересічний американець, але власне через брак ризикування, відваги і знання — бояться надщербити свої фінансові ресурси".

Другий пише: "Одним із засобів в розбудові фінансової бази українців в діаспорі може бути калькульоване ризикування, ведене фахівцями. Це повинні виконувати особи або спілки, а не громадські установи чи інституції".

"Так фінансова база, як і високий рівень професіоналів, а в першій мірі науковців, допоможуть нам вибороти наше місце в світі. Елемент ризикування є дуже важним чинником до досягнення вищих позицій у світі. Живемо в матеріялістичній добі, де з багатою людиною числяться більше, ніж з бідною, хоч і розумною людиною. Фінансова база може відкрити нам двері до багатьох речей, які для нас на сьогодні є неосягнені".

І далі пише та сама особа: "У вільній країні ми мусимо використовувати всі можливості, здобувати для себе все можливе, приглядатися державному народові, *наслідувати все добре* й ризикувати, щоб це все досягнути".

А ще інший пише: "Освіта та багатство створюють фінансову базу для економічної дійсності нації".

Як бачимо, поняття "риск — ризикування" мабуть для деякого у нашому середовищі і культурі не цілком знане чи не практиковане. Однак ми даємо собі справу з цього, що ми повинні вчитися його завоювати та вживати для особистого і громадського добра. Пише один: "як ризик малий і не цікавий, тоді мене він також не цікавить".

Ризикувати — значить писати книжки в англійській мові про УПА, про голод, як це зробив Елі Вісель. Це значить робити фільми, як "Поллі'с Пілгрім" і казати, що українці в Америці також "пілгрім", бо приїхали сюди задля волі і збереження людських прав.

В запитнику було ще таке питання: "На Вашу думку, що повинні вчити батьки чи виховники про ризик, ризикування?" — Відповіді були різні та дуже цікаві. Напр. писали деякі ось так: "Здобути освіту і в тій ділянці брати також ризик". Або: "Ризик приходить як наслідок виховання і виплекання таких прикмет, як відвага, агресивність, ініціатива, бажання стати чимсь в житті і т.п." "Деколи в житті приходить хвилинка, коли хочеться спробувати щось незнане і побачити, що ти навчився. Це теж ризикування". "Думати позитивно, вчитися, вибиватися у своїй професії, *не боятися великих мрій*, але прикладати до них рук, — не спробуєш, — не досягнеш." Ще один пише: "Відвага є в кожній дитини (особи). Може замість заперечувати дитині щось робити — це не можна, чи — це не добре, — вживати більше пояс-

Докінчення на ст. 7



Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ЖОВТЕНЬ — 1987

П'ЯТИЙ СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

26 — 29 ЛИСТОПАДА, 1987 Р. ТОРОНТО, КАНАДА

Підготовка П'ятого Світового Конгресу Світової Федерації Українських Жіночих Організацій іде в повному русі. Всі комісії Конгресового Комітету, який очолює Олександра Ковальська, наполегливо працюють, щоби Світовий Конгрес українського жіноцтва відбувся як маніфестація солідарності й єдності, під кличем "Тисячоліття Християнства України — Духова Сила Українського Народу".

Від 1948 року українське жіноцтво веде перед в координації нашого громадського життя у діяспорі. СФУЖО було першою координаційною установою організованого українського жіноцтва світового масштабу у вільному світі. Позитивні наслідки праці знайшли належне розуміння і оцінку цілої української спільноти. Об'єднане у СФУЖО, українське жіноцтво зуміло дати великий вклад у розбудову українського життя у країнах наших поселень, вклад в оборону й допомогу нашим репресованим, ув'язненим сестрам і братам в Україні, та в наші заходи на світлювання на світовому форумі кривд, що діються під окупаційним комуністичним режимом.

Дія СФУЖО є співдіюча із змаганнями цілої української нації. У переконанні, що розбиття, партикуляризм, розбіжність мети й чужі ідеології не допускали століттями до об'єднаних зусиль для осягнення своєї держави, сучасні українські жінки, віддані ідеалові єдності, присвячують багато зусиль для координації. І так у своєму першому десятилітті СФУЖО вела цю об'єднуючу дію, виростаючи від 8 членів до 14, а в наступних 18 роках до 19 складових організацій. В сучасну пору членство СФУЖО нараховує 22 складові, краєві українські жіночі організації.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій — це добровільна федерація цих організацій у вільному світі для координації й спільної дії, для оборони прав українського жіноцтва, репрезентації перед українським і чужим світом, і для спільної допомоги Україні в її змаганнях до самостійної держави.

П'ЯТИЙ СВІТОВИЙ КОНГРЕС СФУЖО відбудеться у Торонто, в готелі "Роял Йорк", від 26-го до 29-го листопада 1987 р. Програма Конгресу включає:

ДІЛОВІ СЕСІЇ які починаються у четвер рано, 26-го листопада,
СВЯТКОВЕ ВІДКРИТТЯ — у четвер вечером, 26-го листопада, з участю достойних гостей та представників урядів,
МОЛИТВА ЗА СТРАДАЛЬНУ УКРАЇНУ — у п'ятницю, 27-го листопада, на площі "Nathan Phillips" при міській ратуші,
СВЯТКОВИЙ БЕНКЕТ — субота, 28-го листопада.

Відбудуться також різні ВИСТАВКИ:

ВТРАЧЕНІ АРХІТЕКТУРНІ ПАМ'ЯТКИ КИЄВА — експонати Українського Музею, Нью Йорк, США, — в ротонді міської ратуші, від 23-го листопада до 4-го грудня,

НА БЕРЕГАХ ДНІПРА — виставка з нагоди ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТІЯНСТВА УКРАЇНИ, в Інституті Св. Володимира,

ВИСТАВКА "СВ. ВОЛОДИМИР" — в бібліотеці Інституту Св. Володимира

КНИЖКОВА ВИСТАВКА — присвячена Тисячоліттю Християнства України, в публічній бібліотеці, "Northern District",

КАРТИНИ УКРАЇНСЬКИХ МИСТКИНЬ — Галерія КУМФ,

ВИСТАВКИ народнього мистецтва, кераміки, вишивки, традиційного печива, портрети визначних діячів складових організацій СФУЖО, видання складових організацій СФУЖО та експонати з дитячого конкурсу — в готелі "Роял Йорк".

Цікаві СЕСІЇ з участю визначних панелістів відбудуться в рамках Референтур СФУЖО: Народнього Мистецтва, Преси, Виховної, Фінансової, Підсоветських Студій, Зовнішніх Зв'язків, і Оборона Доброго Українського Імени.

Напередодні Конгресу, 8-го листопада, під патронатом СФУЖО, відбудеться великий КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО ОПЕРНОГО ХОРУ КАНАДИ, під диригентурою маестра Володимира Колесника, у "Roy Thomson Hall" в серії, присвяченій Тисячоліттю Християнства України.

Українське жіноцтво в цю історичну добу Тисяч-

чоліття Хрищення України несе велику відповідальність. П'ятий Світовий Конгрес СФУЖО дасть можливість представникам організованого жіноцтва, які прибудуть з різних країн вільного світу і які є віддані ідеалові єдності, скристалізувати глибоку духову силу українського народу!

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ПРЕМ'ЄРА НА СЦЕНІ

"ROY THOMSON HALL"

У ТОРОНТО, 8-ГО ЛИСТОПАДА, 1987 Р. ПІД ПАТРОНАТОМ СФУЖО

Товариство Української Опері Канади відзначує офіційне введення Християнства в "Русі — Україні" величавим концертом у неділю, 8-го листопада, цього року, а "Roy Thomas Hall" о год. 3 поп.

В програмі:

КАНАДСЬКА ПРЕМ'ЄРА — "Фрески св. Софії", Концерто для Арфи — композитор В. Кікта. Виконавці — Камерна оркестра й арфістка Джуді Ловман.

СВІТОВА ПРЕМ'ЄРА — "Концерт — Кантата" для фортепіану й мішаного хору — композитор Юрій Фіяла. Виконавці: Український Оперний Хор Канади й піяністка Христина Петровська.

Диригент маестро Володимир Колесник.

(Квитки можна набувати в книгарнях "Арка" і в театрі).

* * *

Щасливим збігом обставин, давно запланований концерт, який відбудеться напередодні П'ЯТОГО

КОНГРЕСУ СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, одержав повну підтримку й патронат СФУЖО. Як скромний вияв признання і зрозуміння велетенського й довголітнього вкладу праці українського зорганізованого жіноцтва, Товариство Української Опері Канади, щоб підкреслити цю настанову, постаралося заангажувати як солістів концерту дві молоді жінки, знані в музичному світі віртуози, Христину Петровську й Джуді Ловман.

В додатку, доповіді відбудуться напередодні цього концерту. Одна з тем буде "Сучасна музика й ролі сучасних українських канадських композиторів на канадській сцені". Також виступить між доповідачами Алексіна Луї, котра була нагороджена як композитор року Канади. Її лекція буде присвячена творам композитора Юрія Фіяли.

Товариство Української Опері Канади постійно робить заходи, щоби українська опера й музика стали дійсною перлиною нашої музичної спадщини, і вкладають свої вмінності й працю для сталого росту української музичної культури.

ПРЕСОВА КОМІСІЯ

П'ЯТОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ СФУЖО

~~~~~

#### Закінчення ВИХОВАННЯ...

нень та давати напрям". Також пишуть: "Потерпи козаче, отаманом будеш". "Пробуй, пробуй, аж вдасться". "Повинні вчити, що риск — це нормальне явище в дорозі до успіху." "Не знеохочувати неуспіхом, а захоплювати до нового, невипробованого, якщо щось манить і цікавить молодий мозок. Треба розвивати фантазію. Не говорити: "У нас так не було". "

І на кінець, — "На мою думку, батьки і виховники повинні плекати в дітей певність себе, бажання досягнути свої цілі, ризикувати, щоб досягнути тільки добрі цілі, вміти бути відважним і хоробрим. Давати приклад з великих людей, які своїм характером, склонним до ризикування, досягнули в житті великі речі."

# НОВИНИ ПРО ПЕРЕСЛІДУВАНИХ З УКРАЇНИ

повідомляє Закордонне Представництво  
Української Гельсінкської групи

## ДАЛЬШЕ ЗВІЛЬНЕННЯ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

За останній місяць повідомлення про дострокові звільнення політв'язнів майже припинилися, хоча 31 серпня голова Ради з питань релігії при РМ' СРСР К. ХАРЧЕВ, перебуваючи в США, заявив, що до листопада 1987 р. всіх "в'язнів віри" буде звільнено. Про звільнених останнім часом відомо таке:

**10-1** Володимир АНДРУШКО живе в Коломиї, від середини серпня мав уже влаштуватися на роботу.

**10-2** З кримінального табору звільнили за кілька місяців до закінчення терміну Леоніда ШРАЄРА з м. Чернівців.

**10-3** Івана ШАБУРУ (з Дніпропетровська) звільнили із заслання, напевно, за амністією.

**10-4** Стало відомо про кілька звільнень із ПЛ<sup>2</sup>. Звільнено багаторічного в'язня психотюрем, засновника незалежної профспілки Володимира КЛЕБАНОВА; звільнено з різних ПЛ<sup>2</sup> Анатолія ЯВОРСЬКОГО, Миколу РИБАКА, Івана ЛИТВИНОВА.

## ПРО ДЕМОНСТРАЦІЇ

**10-5** 20 вересня 1987 р. у Львові відбулася демонстрація пацифістів. Напередодні відбулося засідання Львівського обкому партії, де вирішували політику щодо демонстрантів. Після демонстрації двох учасників (Богдана РУДОГО з м. Сокаль і Андрія ТАРАНЕНКА з м. Хмельницького) виключили з БПТУ<sup>3</sup> Во 12, де вони обидва вчилися. Напередодні демонстрації затримали Ігоря ВЕНЦЛАВСЬКОГО і попередили в УВС<sup>4</sup> Червоноармійського р-ну у Львові, що звільнять з роботи, якщо він візьме участь у демонстрації. 24 вересня затримали Руслана ПУПІНІНА, погрожували розправою, а капітан Сєдих ударив його в живіт у присутності начальника міліції. В тому самому Залізничному РУВС<sup>5</sup> 24 вересня попередили ОЛІСЕВИЧА і ще одного учасника демонстрації, що це їм не минеться марно (вони, до речі, брали участь також у демонстрації в Ризі 23 серпня). Організатори демонстрації заявили, що проведуть демонстрацію протесту проти репресій, якщо вони триватимуть далі.

**10-6** 25 серпня 1987 року в центрі Москви відбулася демонстрація, в якій узяли участь близько 50

*Зладила НАДІЯ СВІТЛИЧНА*

чоловік, що приїхали до Москви з усілякими скаргами. Серед них були бездомні люди (наприклад, Федосія ТИМОШЕНКО з Києва), жертви сваволі міліції тощо. Всі вони домагалися зустрічі з Горбачовим. Міліція не розганяла демонстрантів.

**10-7** 20 вересня в Києві, після футбольного матчу московського "Спартака" і київського "Динамо", що закінчився поразкою динамівців, юрба київських болельників напала на залізничному вокзалі на московських гостей, — відбулася велика бійка з биттям шибок у вагонах поїзда, киданням каміння тощо. Про цей інцидент згадали газети "Известия" й "Советский спорт".

## АРЕШТИ, ЗАСУДИ

**10-8** 23 квітня 1987 року в м. Бериславі Херсонської обл. відбувся суд над Оленою Миколаївною БІЛОУС (нар. 7. XII. 1926 р.). Її засудили за релігійну діяльність (О. БІЛОУС — баптистка) до 2 років позбавлення волі з відстроченням виконання вироку до 23. IV. 1988 року. Адреса Олени БІЛОУС: Херсонська обл., м. Берислав, вул. Будьонного, 26.

**10-9** 5 травня 1987 року відбувся суд над баптистом Василем ГРИЦЕНКОМ (див. 6-13), арештованим у таборі за ст. 188<sup>3</sup> КК<sup>6</sup> РРФСР (непідкоряння адміністрації табору). Через недоведеність звинувачення В. ГРИЦЕНКА виправдали і відправили до попереднього табору (315040, Полтавська обл., сел. Божкове, уст. ОП-317716-12).

**10-10** У червні 1987 року у Львові заарештували за відмову від служби в армії Ярослава Степановича ЗАЖИЦЬКОГО. Суд мав відбутися у вересні, проте в'язня привезли на суд у такому стані, що він не міг відповідати на запитання і не пізнавав батьків. До суду він говорив на побаченні, що його сильно били. Із судової залі його відправили до тюремної лікарні. Лікар сказав батькам лише, що його треба лікувати, але про яке лікування йдеться, не уточнив. У Львівській прокуратурі від батьків не взяли клопотання, у Києві взяли, сказавши, що перешлють до Львова. У ПВР<sup>7</sup> СРСР, куди спеціально приїздив батько Я. ЗАЖИЦЬКОГО, сказали, щоб звертався "за місцем проживання". Адреса ЗАЖИЦЬКИХ: Львівська обл., Сокальський р-н, с. Сиховоля.

**10-11** 11 березня 1987 року в Донецькій обл. засудили за сфабрикованим звинуваченням у "хуліган-

стві" організатора місцевої християнської громади Сергія ШИША (нар. 1955 р.) Проголосивши вирок (3,5 року таборів суворого режиму) його взяли під варту в залі суду. Це його другий арешт. Вперше С. ШИШ був арештований 1985 р. за звинуваченням у "дармоїдстві". Нову справу проти нього порушили ще в серпні 1986 року, коли С. ШИШ перебував у таборі в Хмельницькій обл. 20 травня 1987 р. він оголошував голодівку. Кілька разів С. ШИША саджали до ШІЗО а в серпні перевели до ПКТ.<sup>8</sup>

### З ПОЗАСУДОВИХ РЕПРЕСІЙ

**10-12** 21 вересня 1987 року 40-річного священика УКЦ о. ГАВРИЛОВА мали взяти до військового табору для перепідготовки.

**10-13** 21 вересня п'ятдесятників Василя і Галину БАРАЦ, достроково звільнених з ув'язнення, викликали в Москві до ГУВТУ<sup>9</sup> для виселення до спецпоселення або до якогось колгоспу за нібито нелегальне перебування в Москві. Проте оскільки перед ув'язненням вони мали в Москві своє помешкання, законність їхнього перебування там нібито підтвердили. Родина БАРАЦІВ, як і багато їхніх одновірців, давно домагаються виїзду до будьякої некомуністичної країни.

### ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА НА ВИЇЗД

**10-14** Дружина політв'язня Петра РУБАНА (див. **6-19** і раніше) давно домагається дозволу повезти паралізованого сина Марка на лікування до США. В середині вересня з Чернігівського ВВІРу<sup>10</sup> їй повідомили, що дадуть дозвіл тільки в тому разі, якщо чоловік у таборі особливого режиму (ВС-389736-1) напише на адресу ПВР<sup>7</sup> СРСР прохання про помилування. Лідія РУБАН боїться повідомити про рішення ВВІРу чоловікові, щоб він у відчаї не наклав на себе руки, довідавшись, що він може бути перешкодою для лікування сина, і не мігши йти проти свого сумління. Маркові 12 років і в нього паралізована нижча частина тіла внаслідок автомобільної аварії.

**10-15** 15 жовтня 1987 року подружжя Микола і Раїса РУДЕНКО повідомили телеграмою, що вони одержали дозвіл на виїзд до Західної Німеччини. Дата приїзду ще не відома.

**10-16** Дозвіл на виїзд, якого багато років домагалася Стефанія ГУЛИК з родиною у Львові, дали їй щойно тепер, після смерті її 40-річного чоловіка, художника Валерія ГНАТЕНКА. С. ГУЛИК із сином На-



Марко Рубан, син Лідії і Петра Рубана.

*Marko Ruban, son of Lida and Petro Ruban. Due to an automobile accident the body of this 12 year old boy is paralyzed from the waist down. His mother is making every effort to bring the boy to the United States for treatment. She was informed that this can be done only if her husband, who is interned in a prison camp, will write a letter asking for clemency. She is very much afraid to ask this of her husband, who, she feels, may take his own life. Lida Ruban believes her husband may feel he can be used as a deterrent in providing medical treatment for their ill child.*

заром має намір приїхати до США в середині листопада ц.р.

**10-17** 18 вересня до Амстердаму приїхав відомий активіст релігійного руху на Україні, засновник Ініціативної групи захисту прав віруючих і Церкви Йосип ТЕРЕЛЯ з родиною. Згодом вони оселилися в Ст. Катерінс, у провінції Онтаріо в Канаді. У Йосипа ТЕРЕЛІ з дружиною Оленою Тимофіївною троє малолітніх дітей: Мар'яна (10 р.), Калина (5 р.) і Павло (3 р.).

**10-18** 19 серпня 1987 р. з Москви до Амстердаму приїхав з родиною колишній в'язень психотюрем, баптист Володимир ХАЙЛО.

Докінчення на ст. 19

## ЗВІЛЬНЕННЯ.

Одного ранку вчасною весною 1939 р. збудила її "візита" двох поліцейських агентів. Під час ревізії в хаті стягнули зі стіни тризуб зреквізували його, забрали теж альбом зі знімками, деякі книжки, записки та й арештували її. Допитами на поліції старалися вимогти зізнання доказів "вини", щоб на тій підставі перевести її в тюрму. Часто побоями поліція добивалася признання, або і "всіпи" других. В її випадку інкримінуючих доказів не було, бо й не могло бути. Але тому, що навіть її просвітянська праця, була не "до смаку" "власть імущим", то потрібні їм "докази" для слідчого ув'язнення її вони самі собі зфабрикували. В тій цілі привели 14-літню сільську дівчину, яка була членом доросту при читальні "Просвіти" і списали з неї зізнання. Під зізнанням казали їй підписатися, інструктуючи, щоб підпис поклала при кінці сторінки. Вона це й зробила. На вільнім місці, між зізнанням і підписом дівчини, дописали "грубими нитками шиті" неймовірності на її впорядницю.

В тюрмі проминула весна та й літо добігало теж до кінця. До в'язнів доходили чутки, що всі ознаки вказують на те, що буде війна. Ніщо дивного, що війни в'язні чекали як спасіння, як самотньої можливості вирватися на волю. І так ранком 1-го вересня вони почули алярмові гудіння, шум літаків і метушню на в'язничнім подвір'ї. Вартові кудись бігли в переполосі, а в'язні були у вікнах приглядаючись тій небувальщині. Раптом страшний вибух змів їх всіх з вікон і вони попадали хто куди. Це велика бомба впала напроти залізничного двірця. З набитими ґулями на чолі, але розекзальтовані вони чимдуж видряпалися знову на вікна й від радості прямо себе не пам'ятали. Війна! Це слово навіть не зле звучало, але ненадовго. Прийшла осторога — бути обережними, бо не знати, що з політичними в'язнями можуть зробити. Всі припинили, прислухаючись, що діється довкруги. В канцелярії начальника тюрми й на подвір'ї метушня. Того дня не брали в'язнів на прохід. Цілу ніч теж неспокій, ліквідували тюремне господарство, різали свиней, (ті голосно давали всім про це знати). Прийшов ранок. Почали викликати "цивільних" в'язнів з камер і зібрали їх на подвір'ї. Незабаром теж відчинили браму й випустили їх додому. В камерах залишилися політичні в'язні. Вони всі насторожені, бо стало очевидним, що їх не думають звільняти. Які, отже, є пляни відносно них? По якійсь часі знов біганина по коридорах. Раптом заскреготіли ключі в замках. Вартові приносили в'язням клуночки, а в них по куску ще майже теплої

солонини й по шматку хліба і казали виходити на подвір'я. Було їх шість дівчат і кілька десятків мужчин. Деякі з них були давні знайомі, а деякі вперше себе побачили та, не зважаючи на непевну ситуацію, всі тішилися стрічею. Вартові поставили їх у колону, оточили й вивели за браму. Скоро стало очевидним, що ведуть їх у сторону залізничного двірця. Там заладували й замкнули їх в товарні вагони. Може й надіялися, що знов прилетять літаки і справа з в'язнями сама розв'яжеться. Так проминули день і ніч. Вранці знов поставили їх у колону. До групи дівчат привели ще одну — німку. Від неї довідалися, що з нею привели біля ста німців — повстанців зі Шлеська. Разом із ними почався похід кудись у незнане. Напряма — південь, а згодом південний схід. Хлопці майже несли одного зі своїх товаришів, що не міг ходити. Їхала теж підвода з речами, які поліція забрала при реєстрі в тюрму.

Коло полудня поліція зупинила валку і дозволила всім сісти при дорозі. Від найближчої хати принесли коновки з водою і "напоїли" в'язнів. Тоді саме настала дуже грізна ситуація. З одного боку дороги — поле і якесь недалечке село, а з другого — ліс. З того лісу наскочив, у повнім воєннім виряді, відділ польського війська. Легко уявити собі, який був настрій армії, а зокрема її старшин, коли земля усувалася їм під ногами включно з цілим їх "моцарством", а тут вони напоролися на валку нестерпних і безборонних політичних в'язнів. Червоний від люті й розгістеризований польський офіцер кричав: "розшеляць с... с... гайдамакуф! Розшеляць!" (Розстріляти). Вдарив у лице одну з наших дівчат, бо вона відізвалася до нього "по хамську". Посипалася вульгарна лайка в її бік. Він скакав як навіжений, але поліція й далі вговорювала його, показуючи йому якісь документи. Згодом сказали колоні знов іти, а військо вперто не відступало від в'язнів.

Їй відірвався був каблук від черевика і вона йшла, кульгаючи при кінці валки. Позаду за нею йшов ще один вояк. Хвилину всі інші були перед ними й тоді він скоренько підійшов до неї та заговорив по українськи, подаючи їй свою кантину, щоб вона напилася кави й всунув їй в руку кусок чоколяди. Сказав, що більше нічого не має. Їх очі зустрілися. Він, що був по другім боці бар'єра, ризкуючи своєю безпекою, станув по її боці... Непевно він, як і вона, не забуде того незвичайного моменту.

Дорога вийшла з лісу й колона опинилася серед

піль. День був погідний і теплий. Згодом над головами загуділи літаки, немов пильнуючи той загадковий похід. Найближчий лісок дав нагоду відділові війська скритися в ньому і так валка в'язнів позбулася того капосного конвою.

День перейшов у вечір, а вечір у ніч, а вони все ще йшли та йшли. Нарешті коло півночі добилися до Самбора й до тамтешньої тюрми. Від Перемишля — п'ятдесят кілометрів дороги — це таки добрий марш на один день.

Нова ситуація аж ніяк не виглядала на розв'язку їхнього скрутного положення. До того ще й прийшла черга на Самбір дістати кілька "гостинців" з літаків. Здавалося, що бомби розривалися таки коло мурів в'язниці. В самбірській тюрмі минув ще один день і ніч, а ранком збудили всіх якісь вигуки за вікном. Те, що дівчата побачили й почули крізь вікно, витиснуло сльози радості в їх очах. Це молодий чоловік у вишиваній сорочці, вилізши на дах сусіднього дому, за муром тюрми, кричав: "хлопці, німці в місті! Німці в місті!" Ще дівчата не отряслися з вражіння, як почули страшний грукіт і тріск ломаних дощок. Здавалося — валиться тюрма. Згодом і біганина по коридорах. Хтось заглянув крізь візитирку до камери дівчат і закричав: "вони є тут! Вони тут!" Прибігли хлопці й сказали, що дівчата мусять розбити двері, щоб вийти з камери. Хоч це видалося цілком неможливим, але інструкції хлопців вони старалися виконати. Отже дівчата взяли лавку — три їх з одного боку лавки, а три з другого, — й розбігшись вдаряли тією лавкою в двері коло замка. Кілька разів довелося повторяти цю процедуру, але на їх

здивування замок таки зламався і двері відчинилися! Ще вони не спам'яталися від такого успіху, як хлопці вхопили кожну з них і понесли на руках вдолину сходами й на подвір'я. Ніде ні сліду в'язничної сторожі, мабуть дременула, боячися в'язнів, на відміну.

На подвір'я тюрми прийшов німецький старшина в асисті делегації від міста, яка тим разом була українська і згодився, щоб вона взяла звільнену українську групу зі собою й під свою опіку. З великою насолодою недавні ще в'язні відчували доброзичливість і побут серед своїх людей так, як спрагнена земля приймає довгоочікуваний і оживляючий дощ. Він змив увесь бруд поневіряння та повернув їм їхню гідність. За цю благодать вони дякували Матінці Божій, відвідавши в церкві її чудотворну Самбірську ікону.

Додому не радили їм зараз вертатися, бо по лісах було ще багато війська. Щойно за тиждень вибралися групами "у свояси". В дорозі заночували в однім селі на приходстві, а другого дня, хоч він і був дощевий, пішли далі. Її зимовий плащ, яким накривалася від дощу, так обважнів водою, що довелося викручувати його, щоб не тяжів їй на раменах.

І нарешті — її дім та остаточний кінець одного з незavidних етапів життя.

Все те бачила й пережила молода людина, яка широко відкритими очима й напруженою чутливістю сприймала дивні події та обставини, серед яких опинилася. Для неї побут у тюрмі — це була школа, що вчила витривалості та інших життєвих мудростей і засад. І хоч школа ця була тверда, кострубата й безжалісна, але своєю скриту місію вона сповнила.

## ПІД ПОКРОВОМ БОЖОЇ МАТЕРІ

1037 — 1987

У тіні загальних і пильних приготувань до гідного відзначення Тисячоліття Хрищення України, проходить непомітно 950-літня річниця посвяти українського народу і Києва Божій Матері нашим найрозумнішим володарем Ярославом Мудрим. Саме тоді в 1037 р. відбувалася переважлива подія — посвячення собору св. Софії. Святиня ця мала відіграти об'єднуючу роль на території зібраних Володимиром Великим і з'єднаних племен. Нова віра, що закорінювалася на наших землях уже від 4-го століття і стала державною релігією в 988 р., мусіла мати свій державний центр, що за взірцем єрусалимської святині мав бути авторитетом не лише релігії, але також науки і культури для усіх племен.

На покровительку цього архітектурного чуда вибрав розумний князь Ярослав Мудрий Божу Матір. На так званій "ненарушимої стіні" зображена Пречиста Діва т.зв. "Оранта", а кругом неї напис: "*Бог посеред нього (Києва), воно не похитнеться, Бог поможє йому*".

Отже завданням Пречистої Диви-Оранти стала опіка над Києвом і всією Україною.

Про це оповістив зібраному народові Митрополит Іларіон у своїй проповіді під час посвячення і відкриття собору. (Гляди "Слово о законі і благодаті"). І досі залишилась віра в мешканців Києва (очевидно віруючих), що Оранта молиться за весь народ і поки Вона — Богородиця, береже Київ, ніякі ворожі сили не знищать України.

Кожна з нас, українок, повинна по своїй змозі взяти участь у відзначуванні 950-ліття Покрови Божої Матері, починаючи від своєї родини, свого Відділу і своєї громади. А ті, що в поточному році поїдуть на Україну, могли б зложити поклін "Оранті" у Соборі св. Софії, помолитись чи принести троянду, не треба боятись арешту. Я це робила, будши в Києві з моїми внуками без ніяких неприємних наслідків. Інші, що їдуть до Європи, хай відвідають Люрд, Фатіму, чи Альбетінг, а ті, які живуть у США, могли б відвідати Спльсбург в Пенсильванії. Усі в наміренню поневоленої батьківщини.

**Анна Власенко-Бойцун**

## САМОРОСТИ

Кожна людина має якесь додаткове заняття окрім того, яким заробляє на "насушний".

Таке додаткове дає певного роду вдовolenня, а деколи й насолоду. Маю товаришів марколизів, котрі можуть годинами показувати ті цінні шматочки папірчиків та розказувати про їх життя. Нераз ці збірки чудові. Я вибрав іншого "коника". Волочусь берегами рік та озер і збираю патиччя. Можу вас також годинами замучувати їх історією.

Це патиччя по англійськи, або "чисто по українськи" зветься driftwood, по німецьки зветься трайбгольц, по польськи коженюплястика. По нашому воно безбатченко. Звичайно ми причіпляємо чужим словам хвостики або кирпатого носика і вже є нове слово, що збагачує нашу мову.

Щораз більше цього "дрифтвуду" в наших помешканнях (livingroom) рекреєйшин румах або вітальнях. Спираючись на слово *самоцвітти* позволив я собі назвати ці чудові твори природи *саморостами*.



1. Mamu  
1. "Mother" — driftwood



2. ПОлум'я  
2. "Flame" — driftwood

Коли можна захоплюватись Архипенком чи Пікассом, то можна принайменше любитись цими саморостами.

Я маю невеличку збірку, в якій кожне з них має своє ім'я. Вони також в городі між рослинами принаджують око. В липні 1971 р. появилсь в київському журналі "Ранок" допис під заголовком "Дивокорінь" Андрія Німенка. Є там дев'ять знімків в кольорах. Слово це відповідало б польському коженюплястика. В польському "Przekroju" є також кольорові знімки. Коли їм приглянутись, то бачимо види птахів, тварин і людей. Все це є неприродне. До певних зачатків виду додано решту, залежну від уяви автора.

В "Ранку" додано включно з дуже докладно вирізьбленими грудьми і так постала жінка, як колись з Адамового ребра.

В таких випадках може це бути коженюплястика або дивокорінь. Дехто для прикраси ті чудові твори покриває фарбою або — щоб блистіли — шеляком.

Місця  
як на драбині — дуже стрімко  
і тісно для довгавих ніг.  
Тай сцену видно з льоту птаха.  
Недаром хтось давно, у Львові,  
такі місця голубником назвав.

Виходять музиканти:  
як добре видно  
у кого буйний чуб,  
а в кого прикрі вже  
на лисину завдатки.  
Є й зовсім лисі вже  
і їхні черепи  
блистять у світлі  
як малі лямпи.

В часі перерви вийти  
річ ризиковна,  
бо й куди?  
Ті, що цю залю будували,  
були пани,  
їм непотрібні фоае,  
щоб перейти. У них  
сальони свої власні,  
кружґанки, галереї.  
А для усього плебсу  
чей досить вестибулю:  
не дуже чистий він  
і не просторий. Але,  
пощо юрбі чогось затишнішого  
чи ясного?  
І так вже привілей,  
Що в залі цій  
почують спів, музику,  
ще й часом слово мудре і палке.

*Із недрукованої збірки "Торонто"*

Все це відбирає їм природну красу. На мою скромну думку, воно міняє суть речі, бо модерні художники творять подібне з каміння, глини чи іншого матеріалу.

Красу і вартість задержують ці речі тоді, коли вони залишаються в первісному природному виді. Витягнені з болота, піску чи знайдені серед каміння, облиті та вишуровані піском або рижовою або дротяною щіткою говорять самі про себе. Це відноситься до світліни ч. 1.

Вона нагадує нахилену жінку, як це здавалось більшості людей, тому я дозволив собі назвати її "Мати" — бо ліва рука сперта на головці дитини.

Влодко Климків, наш диригент з дуже вразливим вухом, а ще з чутливішою душею за першим поглядом назвав це "Страдаюча Мати".

Та,  
пригасає світло,  
виходить диригент,  
і паличка здійсмається  
чарівна.  
Все заповнили звуки, звуки  
Вже байдуже, що павутиння  
запелло стелю і звисає  
як торочки хустки старої.  
Байдужі ноги стерплі,  
стрімкі, високі сходи  
і крісло невідгідне:  
є тільки звуки, звуки  
звуки...  
Божественні мелодії  
сповнили душу як причастя.

## НЕДІЛЯ РАНКОМ

Недільний ранок  
тихий на вулицях  
завжди гамірливого міста.  
Десь-недесь шугне авто  
повне родин: на пікнік  
вибралися  
геть, за місто.  
Он іде теж молода пара,  
не знати, чи одружені  
чи полюбівники.  
Їх очі неспокійні  
і руки невдоволені.  
На зупинках трамвайних  
ждуть тихо вдови  
до церкви їхати,  
між люди,  
бо надоїла вже  
щоденна життєва самотність.

Світлина ч. 2 "Полум'я" — крім відпиленого стовбура зовнішня поверхня неторкнена. Зі середини усунув я зогнула та спорохнявілу частину та пісковим папером вигладив поломані та гострі поверхні. Цілість витер гострим сукном та загладив пальцями без додатку чого небудь, тобто оливи або шеляку.

Повертаючись до слова саморости, хочу сказати, що воно відповідає більше дійсності. Вони, ті саморости, росли самі для себе, самі для себе прибрали вид. Коли в кого є щасливіша назва, то прошу нам, збирачам, її підказати, а з цього скористають також мовознавці, або нехай вони нам її створять. Тільки не "дрифтвуд"!

**О. Будзяк**



# КАЛЕЙДОСКОП

## Життя нашого життя

Упорядкувала ХРИСТИНА ГОДІВ-ЮЗИЧ

### З УКРАЇНИ

Київський балет виступав в Іспанії від 22-го серпня до 20-го жовтня. Український класичний балет у складі 60 осіб виконав у своїм репертуарі "Лебедине озеро", "Сплячу красуню", а також балети "Пахіта" і "Сильфіди".

Київ був місцем міжнародної конференції з питань дослідження фізики плязми. Взяли в ній участь представники 22 країн світу, США, Британії, Канади, Швеції та Японії. Українські вчені мають в ділянці фізики значні досягнення.

Хорова капеля ім. Лесі Українки з Одеси стала лавреатом Міжнародного хорового конкурсу, що проходив у Варні, Болгарія. Українських співаків нагороджено за виконання творів болгарських композиторів.

**Україна:** Цього року місто Борислав відзначуватиме своє 600-річчя. Готуючись до цього відзначення, в місті мають відкрити новий краєзнавчий музей, що його експонати покажуть довгу й нелегку історію цього міста. Мають також відкрити в Бориславі курорт.

В селі Запруддя на Волині створено музей, що матиме назву "Лісова пісня". Цей музей створений на спомин перебування в цій місцевості Лесі Українки. Дослідники встановили, що казковим прототипом "Лісової пісні" були жителі Запруддя, де певний час проживала родина Косачів.

Український танцювальний ансамбль "Волинянка" з Луцька здобув головну нагороду на міжнародному фестивалі, що відбувався в Югославії. "Волинянка" виступила з концертами в Сербії.

Раїса Руденко отримала дозвіл відбувати своє п'ятилітнє заслання в Алтайському краю, де її чоло-

вік письменник Микола Руденко, змушений жити ще три роки. Раїса працює як сторож дитячого будинку.

### США

Третя Chautauqua Conference on U.S. Soviet Relations відбулася в штаті Нью-Йорк 23-28 серпня. На конференції було присутніх 50 офіційних радянських делегатів та 190 радянських громадян, також американських 20 делегатів. Деякі сесії були відкриті для публіки та було присутніх від 7,000 до 8,000.

Провідником радянської делегації була колишня астронавтка Валентина Терешкова котра тепер займає становище голови (chairperson) of the Presidium of Union Soviet of Soviet Societies for Friendship and Cultural Relations with Foreign Countries.

З нагоди цієї конференції представники товариства "Американці в обороні Людських прав в Україні" прибули до місця конференції, Чатоква біля Бофало, щоби представити правдивий стан на важливі українські справи в Україні: жорстокий режим для в'язнів особливого табору 36-1, трагічну ситуацію Юрія Шухевича, цькування властями Юрія Бадзя і переслідування Гельсінкської Групи.

Представники "мідії" і теж представники радянської делегації брали інформативну літературу, яку приготували члени АОЛПУ, і деколи вступали в розмови. Пропагандивні розмови про мир, дружбу поліпшення радянської дійсності в Україні, дістали інше наслідження.

Поважним кандидатом на президента 1988 році є Пат Шредер Колорадо конгрессмен. Вже почався продаж гудзиків, T-shirts (сорочок) з написами "Madam president 1988" або "Pat Schroeder 1988 President" 7.17.1987 має відбутись конференція "Women in Government".





Наталія Чапленко — з внучкою Марікою Децик.  
Natalia Chaplenko with granddaughter Marijka Decyk.

## ПРИВІТ З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ!!

...“а я Вам (тобто: Союзіві Українок Америки) залишаю мої три дочки”, заявила Наталія Чапленко під час відзначення її почесним членством СУА на конвенції Союзу Українок Америки в 1978 році.

З нагоди 82-их роковин нашої найдорожчої Матусі і Бабуні, **Наталії Чапленко**, почесного члена СУА, колишнього члена редакційної колегії “Нашого Життя”, засновниці “гуртків книголюбів”, дякуємо їй за те, що передала нам любов до рідного краю та до рідного друкованого слова, а зокрема до “Нашого Життя” та до іншої української жіночої преси та до Союзу Українок Америки.

Замість дарунків у день її народження пересилаємо, через 86-ий Відділ СУА, 1,000.00 дол. на Пресовий фонд “Нашого Життя”, а нашій Матусі бажаємо здоров'я, багатьох літ життя та сили докінчити переклад на англійську мову її власного твору: “Українські назви з куховарства та харчування”.

**Таїса Мелешко** — вільний член СУА, Алопка, Фльоріда

**Анна Кравчук** — член 86-го Відділу СУА та референтка Стипендій СУА

**Марія Полянська** — член 86-го Відділу СУА та організаційна референтка Округи Нью Джерзі

**і внучка, Одарка Полянська** — член 86-го Відділу СУА

## У 82-ЛІТТЯ!

Питаєтесь, що залишила в “Нашому Житті” **Наталка Чапленко**? Кожна з нас вклала те, що вважала за потрібне. Їй не подобалася мова наших куховарських приписів, що ніде правди діти, дуже засмічена чужими виразами. І вона запропонувала щось немов азбуковник з тієї ділянки, що появлявся уривками. А потім видала це окремою книжкою.

А коли стала культ.-освітньою референткою Гол. Управи, тоді взялася за нашу звичаєвість. Шукаючи за коріннями, почала вглиблюватись у початки. Адаже треба було не тільки насвітлити наші звичаї, але й подати їх суть і походження. І так почала в'яснювати кожне з них у “Нашому Житті”. Коли б зібрати це до купи, теж могла б вийти книжечка.

Ще одну прислугу зробила для жіночого пера в нашій літературі. Стала збирати все те, що писали жінки на поселенні. Це появлялось у нашому журналі короткими уривками, а вінці вийшло книжечкою. Так маємо перегляд жіночого пера в різних ділянках, не тільки в літературі, але і в науці і практичному житті.

Здається це досить для однієї членки Ред. Колегії? Вже й не згадуємо всіх інтерв'ю, що вона пера - вела чи фейлетони, що їх написала. А тепер вітаємо її у 82-ліття і бажаємо їй довгих літ віку!

**Лідія Бурачинська**  
кол. редакторка

## З НАГОДИ...

Українська громада села Глен Спей, Н.Й. вшанувала і привітала з іменинами пароха Української Католицької Церкви св. Володимира, **о. Юліана Осадцу**. З тієї нагоди на гостині, яку підготувала дружина о. пароха пані Стефа, о. Юліан зложив 50.00 дол. на Український Музей і 50.00 дол. на Пресовий фонд “Нашого Життя”.

Подружжя **Володимир і Галина Балабани** під час гостини з нагоди їхнього 50-літнього ювілею подружжя зложили 50.00 дол. на Пресовий фонд “Нашого Життя”.

Членки 20-го Відділу СУА привітали свою членку, з нагоди 80-ліття народин, **Інну Черняхівську** — бувшу співачку-солістку, побажаннями кріпкого здоров'я, задоволення, вручивши китицю квітів з дарунком та відспіванням “Многая Літа”. Зворушена ювілятка з тієї нагоди склала 10.00 дол. на Пресовий фонд “Нашого Життя”.

## ПОДЯКА

83-ій Відділ СУА при допомозі Об'єднання Письменників “Слово”, влаштував 12-го квітня 1987 р. вечір у пам'ять письменників-гумористів Івася Керницького-Ікера і Миколи Понеділка. У підготовці допомогла ред. “Нашого Життя”, член Президії “Слова” Уляна Любич. Голова “Слова” Остап Тарнавський, актор Степан Крижанівський, член Студії Л. Крушельницької Орест Кебало та бандурист Данчик Андрусин своєю участю в програмі причинилися до успіху цієї гарної імпрези. 83-ій Відділ висловлює їм цією дорогою щирою подяку і складає 200.00 дол. на Пресовий фонд “Нашого Життя”.  
**Управа 83-го Відділу**

## РЕНАТА ЄЛИСАВЕТА ПЯСЕЦЬКА

*репрезентуватиме "Наше Життя" на Балю Преси*

Цьогорічний Баль Преси відбудеться 7 листопада 1987 р. в Шератон Тара, Парсіпані, Нью-Джерсі. Влаштовує його вже п'ятнадцятий раз Спілка Українських Журналістів Америки — СУЖА, Світова Федерація Українських Жіночих Організацій — СФУЖО, вперше разом із Фондацією ім. Мазепи.

"Наше Життя" буде репрезентувати Рената Є. Пясецька, загально знана як Реня. Її батьками є Лідія і Олексій Пясецькі. З іменем Лідії Пясецької (членки 113 Відділу СУА) зустрічалися наші читачі на сторінках "Нашого Життя", бо вона інколи ілюструвала оповідання, нариси та інше у нашому журналі.

Рената розкажує, що коли їй було 4 роки, родина поселилася на Лонг Айленд. Тут, як мала 5 років, почала ходити до садочка. Ця школа називалася Dickinson Avenue School. Ходила до цієї школи аж до 6-ої класи.

В тому часі була активною новачкою в Пласті, членкою роя "Чарівні братчики", в Ньюйоркській станиці. Реня розкажує:

"Кожної суботи відбувалися роеві зайняття, на котрих ми майстрували, співали і грали новацькі гри. Я здавала іспити вмілости і новацькі проби. Скінчивши 12 років перейшла до 30-го куреня УПЮначок.

Тоді теж почала вчитися в Junior High School. Після закінчення 9-ої класи виграла нагороду за спів у шкільному хорі й одержала відзначку, як найкраща учениця в оркестрі.

За три роки в пластовому юнацтві здала першу і другу юнацькі проби. Літом 1984 р. перейшла курс новацьких виховниць і є сестричкою роя новачок "Чарівні братчики" в 8-му гнізді.

Закінчивши Junior High School ходила до Northport High School і закінчила її у 1986 р. Цього ж року склала іспит зрілости — матуру в школі українознавства "Самопоміч" в Нью-Йорку з оцінкою "дуже добре".

Кожного літа Реня їде на пластові табори, та на родинне літнисько в Гантері, а зимою на пластові лещетарські табори.

"Тепер, — розкажує далі Реня — ходжу до St. John's University, де студіюю педагогіку, щоб бути вчителькою. Вже тепер навчаю в школі українознавства "Самопоміч" в Нью-Йорку у відділі дошкілля.

Цікавлюся і люблю музику, особливо хори, люблю співати. Люблю читати, але теж лещетарство, мандрівки, біги.

Є членкою Українського студентського клубу при Університеті.



*Рената (Реня) Пясецька, репрезентантка "Нашого Життя" на Балю Преси, який відбудеться 7-го листопада 1987 р. в Парсіпані.*

*Renata (Rena) Pjasecky, representative of OUR LIFE at the Press Ball, to be held Nov. 7, 1987 in Parsippany, NJ.*

Дуже люблю працювати як сестричка роя новачків і теж вчити в школі".

Як бачимо Рената, або Реня, вибрала свої студії не для того, щоб досягнути високий матеріальний добробут, а тому, що це її улюблене зайняття — вчити й виховувати молодь.

Ескортом Ренати на Балю Преси буде Тарас Певний, студент медицини на Ньюйоркському Університеті, пластун. Він теж вчить в школі українознавства в Нью-Йорку, де викладає історію України.

З приємністю слухаємо і спостерігаємо, як гарно говорить Реня по українськи, який ідеалістичний її підхід до життя. Її ескорт відзначається подібними прикметами.

Бажаємо веселої забави і успіхів!!

**У.Л.**

### СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ЗВІТІ ІЗ ХХІ КОНВЕНЦІЇ СУА

У звідомленні з перебігу ХХІ Конвенції СУА в абзаци про бенкет, подано помилково що: д-р Богдан Цимбалістий, голова Українського Музею відзначив директора Музею Марію Шуст і адміністратора Дарію Байко за їх заслуги при розбудові Музею. Насправді це відзначення одержали ці особи від Союзу Українок Америки, а під час бенкету вручила їм грамоти тодішня голова СУА Іванна Рожанковська.

### ШАНОВНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ!

ЯКЩО ВИ ЗМІНИЛИ СВОЄ МІСЦЕ ЗАМЕШКАННЯ, НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПРИСЛАТИ НАМ ВАШУ НОВУ АДРЕСУ, ЩОБ ПЕРЕДПЛАЧУВАНІ ВАМИ ЖУРНАЛИ НЕ БЛУКАЛИСЬ В ПОШУКАХ ЗА ВАМИ. КОЖНА ЗМІНА АДРЕСИ КОШТУЄ ЛИШЕ 1.00 ДОЛЯРА.

**АДМІНІСТРАЦІЯ**

# Вісті з Централі

## ОКРУЖНІ З'ЇЗДИ

Окружний З'їзд відбувся 12-го вересня 1987 р. в Дітройті. Від Екзекутиви на З'їзді була голова СУА — Марія Савчак.

На голову Окружної Управи Округу Дітройт перевибрано Ірину Лончину.

Окружний З'їзд Округу Нова Англія відбудеться 22-го листопада 1987 р. Від Екзекутиви СУА на З'їзді буде присутньою Марія Савчак, голова СУА.

## ЮВІЛЕЇ СВЯТКУВАННЯ

52-ий Відділ СУА у Філядельфії відмічає своє 50-ліття існування. 11-го жовтня 1987 р. Від Екзекутиви буде присутня англомова секретарка СУА Розалія Полчій.

73-ій Відділ СУА в Бридж-Порті, Нова Англія — відмічає своє 25-літнє існування дня 25-го жовтня 1987 р. Бажаємо 52-му й 73-му Відділам всього доброго на наступні роки праці!

\* \* \*

Світличку, яку вів дотепер 119-ий Відділ СУА в Йонкерсі, вестиме там надалі 30-ий Відділ СУА.

Дякуємо 119-му Відділові за проведену працю, а 30-му Відділові бажаємо успіхів у такій важкій ділянці праці!

## ФОНДИ НА ПОКРИТТЯ КОШТІВ ВИДАВАННЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Кошти видавання журналу завжди вищі ніж прибутки із передплат. Усі американські журнали доповняють ці фонди оголошеннями, яких ціни інколи

дуже високі. Союз Українок Америки, неприбуткова організація і може доповнювати свої фонди тільки датками з різних okazji.

Просимо і заохочуємо членок СУА і читачів "Нашого Життя" зложити святочний дарунок на Пресовий Фонд "Нашого Життя", привітання з різних особистих, родинних okazji тощо. Редакція і адміністрація "Нашого Життя" радо і з подякою прийме кожен пожертву для поліпшення фінансового стану журналу.

Ціна нотатки величини 1 інч на гранку (галю) 20.00 дол. Добровільний над-даток радо приймемо.

Заласний Фонд "Нашого Життя", на який теж можна складати пожертви, становить фінансову базу, з якої тільки відсотки можна уживати на покриття біжучих видатків.

І.Ч.

## ЗАКЛИК ДО ВІДДІЛІВ ТА ОКРУГ

Напевно всім відомо, що від років Суспільна Опіка СУА опікується "Бабусями", котрі конечно потребують нашої сталої помочі. До сьогодні маємо 20 саїтних "Бабусь" розкинутих по всіх чужих країнах.

Вони нетерпеливо з надією очікують щороку даруночка від нас під ялинку. Та на жаль не зможемо їх всіх обдарувати рівночасно не можемо їх призабути.

Звертаємося з просьбою станьте спонзорами наших потребуючих українських "Бабусь". Оплата невелика лише 110.00 дол. річно.

Зголошення з чеками просимо пересилати до Централі СУА в Нью-Йорку.

**Лідія Черник,**  
референтка Суспільної Опіки СУА



\*\*\*\*\*

## 100 ТИСЯЧНИЙ ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

В місяці червні, липні, серпні і вересні 1987 р. вплинуло:

В рубриці "Замість квітів і подяк" ..... 45.00 дол.  
Досі вплинуло ..... 77,379.00 дол.

Разом: **77,424.00 дол.**



В пам'ять дорогої родички **бл.п. Лідії Рубчак**, жертвую 25.00 дол. на 100-тисячний фонд ім. О. Лотоцької, **Лідія Одежинська**.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Ольги Кливак-Горечої**, з дому Чайківської, яка відійшла у вічність 27-го червня

1987 р. в Торонто на 68 році життя, складаємо 20.00 дол. на 100-тисячний фонд ім. О. Лотоцької. Покійна любила і жила для України, а канадська земля, яка її прийняла, нехай буде їй легкою. Вічна їй пам'ять! **Зенон Горечий і син Ігор Кливак**.

## БУРКО

*Спомини — це немов давнє, усіми забуте, спопеліле вогнище. Та ось, коли розсунеш попіл забуття, гєн на споді заховались живі, гарячі жаринки. Обережно виймаєш їх, роздмухуєш, аж вони зачервоніють, посиплять іскрами, а то і загоряться полум'ям, яке зігріє твоє нераз самотнє, розтерзане серце.*

*Ось один такий спомин з моїх дитячих літ.*

Наш прекрасний, незабутній Бурко. Скільки щасливих років ми разом провели. Він не був лиш пес. Він був наш друг, невідступний товариш забав і певно теж як і ми, думав, що він один із нас. Бурко прекрасно орієнтувався у всіх дитячих забавах, знав, коли треба тихенько сидіти, заховавшись за кущем чи стійком, а коли вже можна бігти та гавкати щосили.

Був невеличкий, подібний до лиса, лиш сірий, хвіст довгий та пушистий, нераз бувало начіпляється будяків у нього, коли ганявся за нами по городі. В буді ніколи не сидів, у хаті теж. Улюблене його місце було на дворі, під кухонними вікнами, де міг нас бачити та пильнувати. Нераз зимою і сніг його там присипав, та почувши наші голоси, Бурко вискакував, стріпував сніг, та біг у сні, щоб погрітись і щось теплого зїсти.

Бурко з'явився у нас несподівано. Пізньою осінню возили сіно, не пригадую куди і чому. На другий день, коли ми зайшли у стодолу, з купки сіна щось висунуло чорну мордочку, а згодом вискочило мале, буре песятко, замахало хвостиком і заточуючись на куценьких ніжках підбігло до нас, та щось весело задзвявало на привітання, щось, що на гавкання ніяк не подобало. Він зразу полонив наші серця і став "Нашим Бурком", з котрим ми не розлучались до кінця.

Зимою ходив з нами на санки. Ось побачили ми у "Світі Дитини" (дитячий журнал, що чепурно оправленою книжечкою з'являвся у нас щороку під ялинкою) знімок, на якому пес, запряжений у саночки, везе хлопчика. Правда, цей пес в четверо більший за нашого Бурка. "Ну, але порожні санки хїба може тягнути", — рішили ми. Запрягли Бурка у санчата — Бурко не протестує — та й дряпаємось на гору. Тяжко іти, бо ми закутані по самий ніс. Бурко підбігає за нами, саночки підскакують то вправо, то вліво. І тут, коли ми з таким трудом вийшли на вершок гори, Бурко робить нам збитка: стрілою злітає вниз разом із санчатами. Кличемо і просимо: "Бурку-Бурцуню, ходи"! Але де там! Бурко-Бурцуньо сів на всіх чотирьох лапах, голову перекинув на бік, вушка насторожив, хвостом помахує, та лиш час від часу: гав гав, мовляв, ходіть та візьміть самі! Не було ради, ми так і зробили і Бурка вже більше у санки не запрягали.

Літом йдемо на річку. Бурко з нами. "Пильнуй там моїх, шкрабів" (цебто нас), — наказує мама Буркові. Річка не глибока і близенько. Позалазили ми у воду, та й талпаємось як каченята. Бурко сидить на березі, та очей з нас не зводить. Казали пильнувати, а тут у воді різно може бути. Бурко не-

терпеливиться. Побіжить по березі, присяде, знову побіжить. В очах неспокій і турботливе "гав, гав!" Вилазити на берег просить. Але де там! Ніхто його не слухає. Тоді Бурко скаче в воду і пливе до нас, бере то одну, то другу легенько зубами за руку чи штанці і тягне в сторону берега. А коли вже йому ця штука вдасться, — весело гавкає, з радости підскакує високо, намагаючись полизати наші щоки, або крутиться млинчиком, ловлячи власний хвіст.

Та ось прийшла напасть на Бурка, у виді поліціянта, "поліцай", як ми казали. Сказав татові, що пес має бути прив'язаний, бо коли ні, то "застшелі" (застрілить) нашого Бурка! А щоб стрельнуло тобі! Правда, Бурко на вид мундуру щось там буркотів під носом, але це все. Не помогли пояснення, що Бурко дитячий пес до забави, ще нікого не вкусив і певно не вкусить. "Застшелі" і вже. Не було ради. Прив'язали ми Бурка на довгий шнур у саді до дерева, дали їсти, пити. Але де там! Свободолюбивий Бурко, що не визнавав буди, а ремєня зроду на шиї не носив, бунтувався. Не їв і не пив, закручувався шнуром довкруги дерева, мало не задавився і вив, вив на всеньке село — скаржився на нас і на свою псячу долю. Не було ради: мусіли ми сидіти разом з Бурком під яблунею, доки поліцай не винесло зі села.

Та ось трапилось ще більше лихо за поліцай. Бурко захворів. Не хотів ні їсти, ні пити. Замкнули Бурка в окремі комірці, нам не дозволили туди заходити: "Бо ще сказяться і тоді може покусати навіть своїх". Бурко нас? Ніколи! Ми потайки заходили туди, зносили різні смаколики. Не можна ж друга в біді залишити. Бурко кусати нікого не збирався, їжі не торкав, сумно-сумно на нас дивився, лизав наші руки і тихенько скавулів. І так на третій день Бурко покинув нашу громадку назавжди.

І вже з того часу, скільки різних псів не було, — бо прецінь жадне порядне господарство без псів та котів не обійшлося — то все ж Бурка ніхто з них не всилі був заступити. Минувся, як і все наше дитинство — безповоротно.

Іванка Яремко

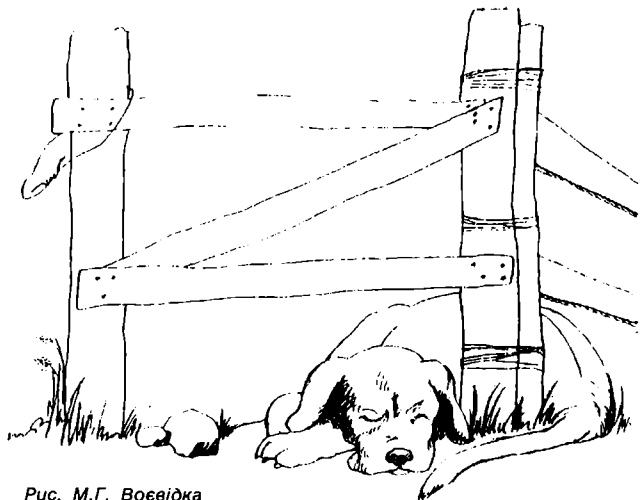


Рис. М.Г. Воевідка

## ЗОЛОТІ ДУМКИ

ДУМКИ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

*Бог в людині. Він є або немає. Але повна його відсутність — се великий крок назад і вниз. У майбутньому люди придуть до нього. До божественного в собі. До прекрасного. До безсмертного. І тоді не буде гнітючої сірої нудьги, звірожорстокого, тупого і скучного, безрадісного будня.*

(Щоденник, 1946 р.)

*Життя коротке. Поспішайте творити добро.*

*Велике діло — добре слово. Воно часом дорожче від усього, від усяких ліків, від багатства і потрібне людині, як хліб і мед, як жива вода.*

1952 р.

*Дитинство дивується.*

*Молодість обурюється.*

*Тільки літа дають нам мирну рівновагу і байду-жисть.*

(Щоденник 1945 р.)

### ПОЖЕРТВИ НА "НАШЕ ЖИТТЯ"

Тому що у 1986 році "Наше Життя" мало 16.000 дол. недобору, членки 90-го Відділу СУА ім. Олени Пчілки на своїх повакаційних сходах дня 21 вересня ц.р. на внесок Оксани Фаріон радо погодились пожертвувати суму 150.00 дол. на зменшення заборгування журналу. Вони звертаються до членок інших Відділів СУА піти їхнім слідом. Тільки спільними силами ми зможемо вдержати наш журнал на такому рівні, на якому він повинен бути.

Докінчення *НОВИНИ ПРО ПЕРЕСЛІДУВАНИХ*

### ПРОТЕСТ ПРОТИ ОКУПАЦІЇ АФГАНІСТАНУ

**10-19** Диякон Віктор ПРУСЬКИЙ у с. Ново-Гуполівка Запорізької обл. звернувся листом до М. ГОРБАЧОВА, повідомивши, що від 7 жовтня ц.р. він оголошує голодівку протесту проти окупації Радянською Армією Афганістану. Подробиць про голодівку і докладніших відомостей про В. ПРУСЬКОГО не маємо.

1) РМ — Рада Міністрів

2) ПЛ — Психіатрична Лікарня

3) БПТУ — Будівельно Промислове Технічне Училище

4) УВС — Управління Внутрішніх Справ

5) РУВС — Районне Управління Внутрішніх Справ

6) КК — Кримінальний Кодекс

7) ПВР — Президія Верховної Ради

8) ПКТ — Приміщення Камерного Типу (внутрішньо-тюрма)

9) ГУВТУ — Головне Управління Виправно Трудових Установ

10) ВВіР Відділ Віз і Реєстрації.

## УКРАЇНКИ НА ПРЕСТИЖЕВИХ ПОЗИЦІЯХ У США.

Під час XXI Конвенції СУА в Клівленді, на бенкеті в неділю 24 травня ц.р. відбулося відзначення українок — молодих жінок за непересічні професійні досяги. СУА відзначив дотепер 15 жінок: на XX Конвенції в травні 1984 р. — 10 і на останній XXI — 5. Та українок на престижних позиціях в США є напевно більше. Про це можна довідатися із журналу *Business Week* із 22 червня 1987 р. Переглядаючи його, зацікавила мене довга стаття *Corporate Women*, з поданими численними знімками. Хотіла поглянути, в яких ділянках жінки є на відповідальних постах, яку мають освіту. У статті поміщено імена з короткими даними 50-ти жінок, в тому дві українки.

Одну пізнала зі знімка, бо її відзначено на конвенції СУА в 1984 р. Це **Галина Сливинська Петравскас**, заступник президента для опіки й технічної безпеки у фірмі Форда в Дітроїті. ("Наше Життя", травень/червень 1984 р.)

Друга — це **Роксоляна Децик**, старший заступник президента по адміністраційній лінії, фірми *Navistar International Corp.* Чикаго. Крім цього вона є членкою дирекції Чикагського Балету, бо за словами її батька, якого цитує: "праця не є одинока, щоб нею жити." Вона має 34 роки і її світлина, гарної елегантної пані займає в журналі 1/3 сторінки, власне на тлі балету.

У статті сказано, що батько Роксоляни Децик — емігрант з України, артист і учитель, працював в автомобілевій індустрії, мати, що була зразком для доні, — адміністратором шпиталю і інструктором шпитальних сестер.

\* \* \*

Членки СУА щиро радіють з досягів молодих українок, здобутих завдяки високим оцінкам в науці, успіхам у праці і активним підходом до проблем, які приходиться їм у корпораціях розв'язувати.

СУА радісно привітає Вас, Дорогі Пані, у своїх рядах. Будемо тішитися, коли напишете самі про себе до нас і нашого журналу "Наше Життя".

### ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

До чищення печі добре вживати амоніак. Ввечорі змити амоніаком піч, а вранці тільки добре витерти.

Скло на дверцятках печі чистити оцтом або амоніаком.

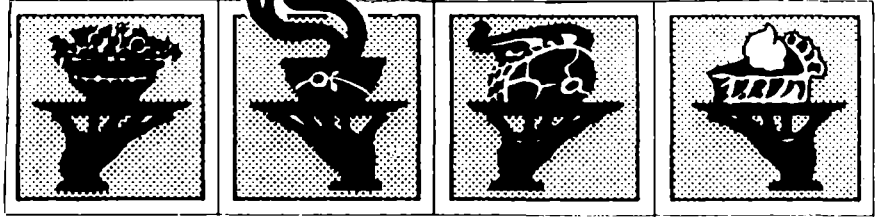
Ніколи не вистелювати цілу піч алюмінієвим папером, а залишити боки вільні.

Щоби вичистити електричний отвірач до металевих баньок, намочити цю частину, яку винимається у миляній воді, до кращого чищення вживати зужиту щіточку до зубів, щоби дістатися до ножа. Сполоскати в гарячій воді. Вживаючи вату на патичку (Q tip) змочену в істивній олії, намастити вістря.

Сталевий злив (stainless steel sink) можна чистити мішанкою соди до печення з плинном до чищення срібла. Тоді по кожному вживанню витирати на сухо.

**Христя Навроцька**

# наше харчування



ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

Вже минає майже 40 років, як прибула до Америки т.зв. нова еміграція. Думаємо, що дуже багато вже святкують День Подяки, адже ми, українці, маємо за що дякувати Богові. Та американська традиція вже стала і нашою, тому подаємо приписи на традиційні страви на День Подяки.

## МЕНЮ

приставка і горіхи, дрібне сухе печиво і т.п. Юшка — звичайно з дині або грибова. Індик, до якого подають бараболяне пюре, або риж; ярину до вподоби і журавлину у різних формах; солодке: корж з дині, яблук або з черешень.

## ІНДИК З ПАШТЕТОВОЮ НАЧИНКОЮ

На начинку до 18-22-фунтового індики потрібно:

- 1 фунт курячих печінок (можна ужити печінку з індики, тоді тільки 1/2 фунта курячих)
- 5 яєць (розділених)
- 1/4 фунта масла або маргарини — стопити
- 2 ложки сухої цибулі (minced onion)
- 2 ложки сухої петрушки
- 3/4 — 1 горнятка тертої булки
- 1 ложка соли
- трошки перцю

Печінки сполоскати зимною водою і вичистити з жилок. Змолоти на м'ясорубці або в Food Processor, додаючи жовтка, цибулю і петрушку. Вбити піну з білків і все разом вимішати у мисці, досипаючи терту булку. Посолити, поперчити, вимішати. Якщо начинка загуста, долити трошки води, якщо зарідка, досипати тертої булки.

Начинити насоленого всередині індики, зашити або зчіпити, посолити зверху і намастити стопленим маслом. Поставити на ґрати (rack) у великому посуді. Індик 18-22 фунтовий печеться в нагрітій до 325° печі 3 3/4 до 4 1/2 годин. Під час печення поливати і по годині накрити брунатним папером, при кінці відкрити, якщо ще треба зрум'янити.

## ПІДЛИВА З ПОТРУХ (giblets) на 6 горняток

Добре вимити шию, серце і шлунок з індики, варити 2 години в кип'ячій воді, до якої вкласти 1 лавровий листок, 1 цибулю і кілька листків селери. Відцідити, залишаючи росіл. Усунути м'ясо зі шиї і посікти дрібно усе разом зі серцем і шлунком.

На підливу злити плин з печеного індики, зібрати товщ і дати 1/2 горнятка з того до ринки, додати 1/2 горнятка борошна (муки) і зробити засмажку. Відмірити решту росолу, додати води, щоби разом було 6 горняток і варити мішаючи, щоби згусло, посолити до смаку і додати посічені потрухи.

До індики подавати пюре з бараболі, солодку бараболю або риж.

## СОЛОДКА БАРАБОЛЯ З ПОМАРАНЧАМИ (на 8 осіб)

- 8 середньої величини солодких бараболі (sweet potatoes)
- 1/2 горнятка брунатного цукру
- 4 ложки масла або маргарини
- втерта шкурка з 2 помаранчів
- 1/2 горнятка помаранчевого соку
- 1 ложечка соли
- 1/4 ложечки перцю

Зварити солодку бараболю в лушпин-

ні. Обрати і подавити, поки гаряча, додати цукор, масло, помаранчеву шкурку і сік. Добре мішати, вбиваючи, накласти до огнетривалого посуду і зрум'янити під вогнем (broil).

## РИЖ НА БУЛЬЙОНІ (на 6-8 осіб)

- 1 горнятко рижу
- 1/4 горнятка масла
- 2 1/2 горнятка курячого бульйону
- 1 ложечка соли

Зрум'янити риж на маслі у глибшій сковороді (пательні). Додати бульйон і сіль, змішати і варити накрите на дуже легкому вогні. Добре вживати кружок на вогонь, щоби не пригорювало. Варити 20 хвилин.

## Г'АЛЯРЕТКА З ЖУРАВЛИН (cranberry)

- 1 фунт свіжих журавлин
- 1 1/2 горнятка цукру
- 2 помаранчі
- 1 11-унцова банька нарізаного ананасу (crushed pineapple)
- 2 горнятка води
- 1 горнятко покранних горіхів
- 2 малі (3-унцові) або 1 велика коробка черешневої желатини (cherry jello)

Журавлини вмити і змолоти на м'ясорубці або в Food Processor, додати порізані на 8 частин помаранчі зі шкуркою, тільки виняти кісточки. Додати цукор, розпустити желатину в двох горнятках гарячої води (сік і овочі заступлять решту води).

В мисці змішати журавлини і помаранчі з ананасом і горіхами. Додати до того розпуцену черешневу желатину, вимішати, влити до форми і залишити на ніч в холодильнику.

## СВЯТО КНЯГИНІ ОЛЬГИ ПІВДЕННОЇ ОКРУГИ



*Свято в честь княгині св. Ольги влаштоване Округою Південного Нью Йорку. В першому ряді дівчата-декляматорки, зліва: Ляриса Бойчук, Люба Мандзій, Ліда Бойчук, Таня Мандзій, Адріана Бойчук. За ними хор св. Миколая.*

*Event held in honor of St. Olga, organized by Southern New York Regional Council. First row, fr. l.: Laryssa Boychuk, Luba Mandziy, Lida Boychuk, Tanja Mandziy, Adriana Boychuk. Behind them the St. Nicholas choir.*

Заходом Відділів Союзу Українок Америки 34-го Коговз і 99-го Вотервліт під протекторатом Округної Управи південного Нью Йорку, відбулася 31-го травня ц.р. у залі Українського Горожанського Клубу у Вотервліт, Академія в честь Св. Ольги-Княгині і Володарки Руси-України.

Голова Округної Управи Дозя Кушнір відкрила свято вступним словом, вітаючи о. Митрата Андрушкова та всіх присутніх. Вона звернула увагу на важливість цього святкування не тільки тому, що Св. Ольга була одна з найбільш могутніх і розумних велетнів нашої минувщини, але також і тому, що Вона була жінка та підложжям нашого християнства.

Отець Митрат Володимир Андрушків провів молитву, в якій згадав про велич Княгині Ольги та її заслуги, як розумної жінки і Володарки Київської Держави.

Жіночий хор 99-го Відділу під керівництвом Ярослава Кушніра проспівав молитву "Богородице Діво" муз. М. Федорова і молитву до св. Ольги, муз. М. Федорова.

Дальше слідували збірні деклямації: "Княгиня Ольга" — Лесі Храпливої і "Тисячоліття спадщини" — Романа Завадовича, що їх віддеклямували молоденькі дівчата: Леся Філь, Ляриса Дурбак і Олександра Кузьо.

Дуже змістовну доповідь "Свята Книгиня Ольга — перша Княгиня Християнства" виголосила Зеновія Білас, членка 34-го Відділу Коговз й імпрезова референтка Округи. Вона накреслила постать Ольги, як надзвичайну, в тих часах, жінку — володарку, що була: політиком, вождем, законодавцем та першим чільним місіонарем християнства

у своїй країні. Сам факт князювання жінки свідчить про високу культуру тогочасної України, як також і про те, що це була особлива індивідуальність з великим розумом і силою духа.

Церковний хор св. Миколая з Вотервліт під проводом Я. Кушніра проспівав "Почаївську Божу Матір" муз. М. Леонтовича (солісти Тарас Шепелявий і Люба Кушнір) і кантату "Через поле широкее" муз. Д. Котка (соліст Володимир Літинський). Опісля була збірна деклямація "Українській Княгині" Стефанії Кральки, яку чудово виконали сестри: Адріана, Ляриса і Ліда Бойчук і сестри Таня і Люба Мандзій.

Марійка Бойчук, членка 99-го Відділу, рецитувала поему Романа Завадовича "Святій Княгині Ользі".

На кінець дуже вдалої програми, мішаний хор заспівав "Гимн на Тисячоліття" Мирона Федорова. Публіка, що заповнила залю, нагороджувала виконавців довготривалими оплесками.

Закінчуючи програму, культ-освітня референтка Округи, Марійка Бойчук, подякувала всім виконавцям і гостям та запросила на перекуску, яку приготували членки Управи Округи і господарські референтки 99-го Відділу Марія Скалій і Богданна Бережанська.

Весь дохід з імпрези в сумі 174 дол. призначено на Вид. Фонд праці "Історія Української Церкви" сестри д-р Софії Сенник.

*Дозя Кушнір  
голова Округи*

---

# OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

---

VOL. XLIV

OCTOBER 1987

Editor: Marta Baczynsky

---

## WHAT WE WOULD LIKE FOR OUR CHILDREN

One of the primary worries of our community in diaspora is how to insure that the essence of Ukrainianism be passed on to the next generations, to those born outside the boundaries of Ukraine. Families which are concerned about this, want their children to grow up with the awareness of national pride, with the knowledge of their heritage and the Ukrainian language, in addition to others. The Ukrainian language is the primary resource which helps to know and understand our culture.

This subject presents numerous difficulties that are often discussed in youth organizations, in Ukrainian schools and among private individuals. There are also successes stories in many families which can serve as examples for others.

The following interview with a mother of two children is about the successful aspects of the above problem.

Mrs. N. K. is a professional woman, has a Ph.D., and is a mother of two young adults, still in college and with a fluent use of the Ukrainian language.

**Q:** Was it difficult to achieve this state?

**A:** From the perspective of time it may seem difficult, but actually through the formative 18 years of a young person's life it was not particularly difficult. One only had to be aware of what was to be achieved.

**Q:** What was your objective?

**A:** Both my husband and I fully realized as to why we left our homeland — and that was because we could not be Ukrainians in the full and true sense. We all know what are and what were the obstacles. We did not want the sacrifices of our fathers and the loss of our homeland to become meaningless. We wanted our immigration to stand on a different plane than that of people who came from other countries to find better living conditions or to make money.

**Q:** In other words, you did not want to be like these people.

**A:** Yes, we did not want to be like those whose priority was to assimilate and to make a fortune.

**Q:** What was your plan in raising your children?

**A:** We knew what we wanted. We wanted them to be fluent in two languages and to have a sound foundation of these two cultures. We did this for two reasons — first was the psychological tie with Ukrainianism; the second was intellectual. Children who are fluent in two languages can develop the process of logical thinking with greater ease, from mathematics to logic and to other languages. This also helps them in the learning process in other subjects. This is a fact proven through many studies.

**Q:** Why did you choose the Ukrainian language as the primary language?

**A:** The first reason is psychological. The second is linguistic. The Ukrainian language is almost phonetical. An average three or four year old can easily learn to read Ukrainian. When a child is four years old he or she can master the Latin alphabet in a few weeks.

**Q:** What if the child does not want to read?

**A:** This means that the parents are not sure what they want for their child. If they want to help develop and stimulate a young mind, then every day there will be time made for a book.

**Q:** Even for the very young?

**A:** Particularly for the infants. When a child is a few months old, before it even is aware of anything — in a close, warm contact with the parent, take a book and read or sing to the child and this will later be associated with pleasant feelings.

**Q:** How long, until a child can read by itself?

**A:** Until the child is about six years old. This can be stopped sooner or later, depending on the child. It is important to establish an atmosphere for reading. The parents themselves are readers or they read to the child. If the parents like to read and love and respect books, if books are given as gifts, then children will also follow suit.

**Q:** How do you start on the second language?

**A:** We read a story to our children, once in Ukrainian and once in English — but we really did not read it, only translated it. Initially, the children heard only the Ukrainian text, but later when they had heard the story



many times and knew both alphabets, they could catch the English word with their eyes and immediately translate it into Ukrainian.

**Q:** Why did you use this method?

**A:** Because it underscored the Ukrainian language and immediately stimulated individual initiative to translate, thereby creating an on-the-spot dictionary. Through this method, the children began to learn two languages on a parallel level, with emphasis on Ukrainian.

**Q:** Was this also done with a purpose in mind?

**A:** Same reason. Psychologically they felt stronger in the Ukrainian language. Later, as students, they were able to use a lot of reference information from Ukrainian sources.

**Q:** Did you also use this method pertaining to school?

**A:** Yes, it is very important that the grade level is higher in Ukrainian school. What it means is that children should start Ukrainian studies school before they start regular school. The phonetic language and the ability to absorb facts allows children to develop faster. In addition, there is a sense of pride in a child in being in higher grade in Ukrainian school in comparison to the regular school.

**Q:** What about supervising homework?

**A:** Homework was the responsibility of the children. Perhaps for a few months, from time to time I asked them about this. But I never checked up on them, never helped them, unless they asked about something specific. Neither in one school nor in the other did we help the children with their homework.

**Q:** It payed off. Both are in Ivy League colleges. What about sports and television?

**A:** As far as television was concerned, we decided that we would not allow the children to become lazy and loose their gift of concentration by frequent TV watching. We only had one set and that was in our bedroom. We controlled it. We used to watch it as a family unit, maximum time about 3 hours a week.

**Q:** Did this continue throughout their childhood?

**A:** Yes. We choose programs which were suited for children and then we all watched them. This made us close as a family and set an example for the children. Only at times when a good film was on were they allowed to watch it with us in addition to the children's programs.

**Q:** Was this like a quota system?

**A:** Yes. We watched TV to relax, but only after all chores and responsibilities were satisfied — and this always include reading in two languages. We had a quota to read at least one book a week in both languages.

**Q:** Did you adhere to this?

**A:** Almost always.

**Q:** What about sports?

**A:** The children had the opportunity to become familiar with all sports — in school. They also participated in sports in the evening, but never during the sessions on one school or the other. Parents should respect each school and not give children time off from school to participate in other activities.

**Q:** Was sport for you secondary?

**A:** Yes. We were aware of the fact that our children have to receive firm foundation for life as to how to be Ukrainians (what they do with this depends on them). But to be sportmen all their lives is not for them, therefore we chose Ukrainian school and youth organization activities over sports.

**Q:** How much time did your children spend in the various activities in Ukrainian school?

**A:** I don't know. It was their responsibility to study and graduate. We only gave them accessibility to certain sources, to books which we bought and spoke about and read ourselves.

**Q:** Did your children feel apart from their friends in regular school?

**A:** Yes. Not only in regular school, but in Ukrainian school as well. But we consciously did not want them to be like all others, we did not want them to be average. Children raised with the two language system have the opportunity to be exceptional, more developed.

**Q:** How so?

**A:** Its like choosing to go to college. Besides developing one's potential and satisfying one's intellectual curiosity, a person learns a profession and by that token chooses to be different from the average.

**Q:** What do you mean?

**A:** Until recently less than 50% of the population went to college. Choosing a field of study already set a person apart from others. If a person continued with a Master's or a Ph.D., it further separated him or her. There are not many people in this category. This is a consciously chosen path to be different, in order to be oneself.

**Q:** What does it mean to be oneself?

**A:** It means to decide for oneself what is good for me, my family, my community. The habit of "copying the Jones" is slowly disappearing in America.

**Q:** One more question: What advice would you give young women who are on the threshold of motherhood or to mothers, concerning the raising of their children to become aware of their national heritage?

**A:** Sit down and decide what they want to give to their children, how they want them to grow up and then proceed logically and consequently in that direction. Once the decision is made and after a few initial hesitations, there are no more problems. It is important, for instance, if it is decided that children should learn a pure lan-

guage (any language) the parents should also adhere to this. Never mix languages. Never, when among other Ukrainians are parents to use a different language among themselves or to the children.

**Q:** And to others?

**A:** It depends on how fluent or knowledgeable one is about a language. The young learn quickly. With some they speak only Ukrainian, with others they mix languages, still with others they won't use Ukrainian at all. Perhaps this is not very logical, but it happens all the time.

Thank you for sharing your thoughts and views, your experience and advice. We will continue our discussion with an interview with your children. It will be interesting to hear their opinions and thoughts on how it is to grow up in the free world, having a Ukrainian spirit.

Interview conducted by **Lubomyra Krupa**

(free translation from Ukrainian, published in the March 1987 issue of OUR LIFE.)

## FAREWELL TO AN HONORED FRIEND AND COLLEAGUE...



*Dear Mrs. Baczynsky,*

*Due to the generosity of our sponsors and benefactors, cooperation of UNWLA INC Branches and many individuals who sold our raffle tickets, the raffle for the benefit of UNWLA Scholarship Fund was very successful. The net profit was \$7,653.97.*

*Our sincere thank you to Mrs. Vera K. Shumeyko, President of Kobasniuk Travel, Inc. of 157 Second Avenue, New York, New York for donating the first prize: Trip — Brazilian Spring and Buenos Aires (value: \$2,200.00) which was won by Mr. Bohdan Landwid. We also thank Gregory Hywel for donating watercolor paintings (value \$350.00) that was won by Mrs. Irene Lewycky; and all the young ladies of Colegio Sta Olga, Prudentopolis, parana, Brazil, who embroidered our prizes 3 - 10 that were won by the following: Mrs. Teodora Kuzmowycz, Mrs. Luba Sheremeta, E. Stelmach, Mrs. Irene Russnak, I. Starozytnyk, Mrs. Natalia Oleksyn, Mrs. Olha Lukiw and Mrs. Bohdanna Bilowchtchuk.*

**WE ARE GRATEFUL TO ALL WHO MADE OUR RAFFLE SUCH A SUCCESS!**

*Anna Krawczuk  
UNWLA INC Scholarship Program  
chairwoman*

*Taissa Turiansky  
UNWLA INC Scholarship Program  
treasurer*

Maria Barahura, a long-time member of the editorial staff of OUR LIFE died on July 21, 1987.

Her death brought great sorrow to her husband, her daughters and their families, her grandchildren, her extended family and to her friends.

For many years Mrs. Barahura has provided indispensable support for our magazine, writing articles, doing research, proofreading, etc. Through her expertise in Ukrainian literature and language — she had a Masters degree in this field — the magazine was assured of excellence and high standards in text and content in every issue. A long time member of UNWLA, Mrs. Barahura was acquainted with the work, purpose and goals of the organization and her expert advise to the press chairmen of the branches was always well received, welcome and will remain as guideline to good, informative writing for a long time.

There are many contributions to the Ukrainian community which are attributed to Maria Barahura — articles to various Ukrainian publications, participation in Ukrainian organizations, suport of Ukrainian causes. My tribute to Mrs. Barahura is on a personal level. I admired and respected the calming effect her personality had on me. Her smile was always gentle and welcoming and her greeting assured me that she was glad to see me. She had a wonderful sense of humour and could never deny any request for help. I will miss her wisdom, her kindness, her presence.

## FRIENDS



*Аїріс Акаґоші у своєму городі, серед квітів  
Iris Akahoshi in her garden.*

Friendship provides for one of the most beautiful and gratifying experiences in our lives. The understanding, trust and love shared by friends creates a remarkably strong bond, one that nourishes faith and hope, insures support, instills self confidence and a new impetus to the joy of life.

The story of the friendship of poet Zinovij Krasivskyj in Ukraine and an American woman, Iris Akahoshi in New York City, is a very touching journey through the scope of human emotion. He, an intellectual, a man deeply committed to justice and the love of his nation was, as thousands of other Ukrainians, deprived of his liberty by the Soviets and sentenced to do time in Siberian labor camps, as well as to several years in an insane asylum on the charge of "anti-Soviet agitation and propaganda." She, an architect by profession, hailed from sunny California, was a woman of immense sensitivity, favored the creative arts, loved nature and animals and despaired at the plight of the poor and homeless.

They met through letters. For ten years their friendship nurtured a thin thread of hope for survival and kept the spark of human dignity alive and thriving.

Iris Akohoshi was a member of Amnesty International in New York. From them she received Krasivskyj's name. The organization encourages the writing of letters to prisoners of totalitarian regimes, thereby

uplifting their morale and letting them know that the outside world has not forgotten them.

For a whole year, every two weeks, Iris wrote a letter or postcard to Zinovij Krasivskyj. Her discourse was chatty — she wrote about her plants, her pet cats, about her everyday life, about her aspirations, her dreams. It wasn't until a year later, in August 1978, that the first response arrived from Zenovij. The day that response arrived was like a holiday for the entire New York Amnesty group.

In July of 1978 Krasivskyj was released from a psychiatric hospital where he was forcibly treated with drugs, which caused his cardiac problems and a bleeding ulcer. The release, due to deteriorating health, was prior to the expiration of a 17 year sentence based on the charge of "anti-Soviet propaganda". He was arrested in 1976 for membership in the Ukrainian National Front and contributing to its magazine. While in Vladimir Prison, he was caught circulating his poems, was ruled "non-responsible" by a psychiatric commission and confined to insane asylums for several years.

On August 1983 the Washington Post published a series of letters which Krasivskyj and his second wife Olena wrote to Mrs. Akahoshi over the span of ten years. Following are some of them, as well as excerpts from some and they tell a story of survival.

This first letter was just prior to his release from the hospital.

8/12/78

Dear Mrs. Irena:

*Your postcard made me very happy and I bless the moment when you "conceived" it.*

*From the stomach ulcers, chronic gastritis and other numerous ills I feel weakened. I often have heart seizures. I have thrombophlebitis and in 1975, in the Smolensk hospital I had several heart attacks. Somewhere between 1953 and 1955, when I worked in a mine, I had several serious accidents which involved my head. My spine was damaged, and I still feel the aftereffects. I was declared an invalid of the second category.*

*From Lvov I was transferred — or rather, they rid themselves there of a troublesome patient. But here in the rural backwoods it is quieter. I am 10 kilometers from my home. The woods that surround the hospital are part of the Carpathian mountains, and these mountains are part of every cell of my body. For 19 years I dreamed about them and I am glad, in spite of the fact that I have to live in a "durdom" (home for the insane). This is what we call the psychiatric hospitals.*

*Please write to my home address. This is where my sons live (the older is 16, the other — 13), as well as my ex-wife, who is at the present my official guardian, as I am legally considered mentally ill, irresponsible for my actions and incapacitated.*



**Зіновій Красівський**  
Zinovij Krasivskij

*Life has narrowed down my needs to the prison rations and the simplest of clothing. My sons think that the USA is a country notable for blue jeans and cowboy hats, but I think that it is a country mostly remarkable for people like you, Mrs. Irene, people who lift themselves above the pettiness of the everyday life.*

Z. Krasivskyj.

After his release from the hospital, Zenovij wrote:

8/12/78

Dear Iris:

*I have signed myself out of the hospital.*

*Already a third week has passed since I returned to Morshyn (this is his home).*

*Yesterday I climbed the Carpathian mountains so high that I could almost reach the sun with my hand. We made a bonfire, baked some potatoes, and sang songs to our heart's content.*

Z. Krasivskyj

9/12/78

Dear Iris:

*Everybody calls me Zenyo. In our language, my name has several pet names: Zenko, Zinko, Zenyk, Zenyo. I like diminutive forms and I like sincere epithets and kind words. I never drained the cup of human kindness. I lived among coarse and primitive people and, recently among pathological people. I have no particular sentiments toward an individual but, in general, to people, to humanity — I have profound respect.*

Zenyo

11/16/78

Dear Iris:

*I had a wife, two sons. I had a home and many other things which made my life satisfying and meaningful. But all this was a very long time ago. I took the road of heroic enthusiasm into a realm which is incomprehensible to many .....*

Zenyo

6/6/79

Dearest Iris:

*I have married Olena Antoniw on May 26th .....*

Zenyo



**Зіновій Красівський із дружиною Оленкою Антонів**  
Zinovij Krasivskij with his wife, Olenka Antoniw.

In 1979 Krasivskyj became a member of the Hel-sinki Monitoring Group. In March 1979 he was arrested and although no formal charges were brought against him, he was accused of simulating mental illness. His prior conviction dating back to 1967 was reinstated: eight months in labor camp and five years in exile. In December 1980 Krasivskyj was released from labor camp and exiled to Siberia. In the labor camp, while unable to write himself because of letter-writing restrictions, his wife Olena continued the correspondence with Iris Akahoushi.

5/1/80

*Our Dear Iris!*

*I received a short letter from Zenyo on the 25th, written on the second day of his being at the new place. He is to be there until Nov. 19 — to finish his debt for 1967, and after that five years somewhere in Altay, or Buryat or God knows where.*

*We had hoped that someday Fate would smile upon us. But right now everything is black. ....*

Olena

6/5/80

*Dear Iris:*

*I have returned from Zenyo. I did not get permission to see him — the visiting room was under repairs. ....*

Olena

When the labor camp sentence was finished, Krasivskyj moved to his Siberian exile and resumed his correspondence with Iris.

12/19/80

*My dearest Iris:*

*I greet you from a new place.*

*The continuation of my story has a somewhat changed character, material lack, Siberian weather and a completely gray, cold, sunless sky. I would definitely be sad but on the tenth day Olena came and its as if she brought with her nectar and ambrosia.*

Zenyo

2/2/81

*Dear Iris:*

*You asked me to write about this region. It's bare, the surface is extremely muddy and bare. The main arteries — rivers Irtysh and Ob with their*

*tributaries. But only in the summer. In winter they are frozen. The only savior — helicopters and planes. ....*

*My village is not a forsaken corner, where besides dogs you will see nothing. Quite the opposite — dogs, well-bred and well-fed — compete in not working with alcoholics. There are many horses, too. And some people have private cars — but you can't go far, neither in summer nor in winter — for the entire settlement can be walked across (horizontally and vertically) in 10 minutes.*

Zenyo

Krasivskyj's wife Olena, a physician by profession, joined him in exile. She was accused by the authorities of misappropriating money from a fund established by Alexander Solzhenitsyn to aid families of Soviet political prisoners. She was not arrested, possibly because she joined her husband in Siberia.

3/25/83

*Dear Iris:*

*Since January 13th I have been here at Zenyo's. I work at the hospital temporarily. .... When I look back I shudder, and I am overwhelmed by the deep, black threats of my ordeal, and looking ahead, I am overcome by fear and uncertainty of the future.*

*Zenyo is an unusual, chiseled individual. He himself is never a problem to others; his strength and his self-sacrifice are so great, I am fascinated by him.*

Olena

On February 2nd, 1986 Olena Antoniow died in a tragic accident, her death witnessed by her husband. It was a loss which took away the last ray of sunshine from the life of Zenovyj Krasivskyj and left him in perpetual grayness.

In July of this year Iris Akahoshi died in New York due to an illness. The last letter from Zenovyj Krasivskyj did not find her among the living. It stands as a lasting tribute to a friend.

*Dearest Iris:*

*To tell you the truth, for me you were never of this earth but from the heights of heaven; you were that star in which all humanitarian qualities of mankind were concentrated and to which my heart was always sympathetic. .... you could always find the words which enlivened my spirit and strengthened my faith. ....*

Zenyo

## TALKING BOOKS FOR THE BLIND

We are aware that since its inception the Ukrainian National Women's League of America has devoted a lot of attention to charitable causes. We, as immigrants, recall with gratitude the all encompassing welfare activities of the organization after World War II; today we are witnesses to the growth of the scholarship program, to aid being sent to Brazil, Poland, to Ukraine, if we are able to, and anywhere where a Ukrainian hand is extended for help.

We wish to direct your attention Honorable Ladies toward one more opportunity to help a fellow human being, but in a way that is different from others, yet quite necessary and timely. This is to help a Ukrainian individual who has visual problems or experiences difficulty in reading. Due to the growth of the number of elderly persons, coupled with a rise of visual problems, the need to help these people becomes very acute.

It is fortunate that our Convention is being held in Cleveland, in a city where five years ago the Ukrainian Chapter of Talking Books was created within the Cleveland Society for the Blind, which is an 80-year old organization of great achievements and well-earned fame. The Society offers numerous programs and services, provides special instruments and sophisticated electronic machines to help an unfortunate person lead a normal, independent life.

How does the Ukrainian Chapter of this organization operate? The initiator and prime mover of the group is Mrs. Myroslava Oryshkevych, a long time employee of the Cleveland Society for the Blind. She is assisted by volunteers, who with the aid of taperecorders read a book unto a tape. These tapes, chronologically numbered, with a filled out attached information sheet and enclosed in special cushioned envelopes, are sent by the volunteer readers to the Ukrainian Branch of the Society for the Blind. The originals of these tapes are stored in the library, while copies are sent to the needy individuals.

Initially, a blind person needs the help of family or friends before he or she can learn how to operate a taperecorder. It seems that blind people learn how to handle the machine very quickly as well as the storing of the cassettes in their proper order for their return. It must be stated again, that in the beginning blind people need help.

Being able to "hear" a book brings life to a blind person. The wealth of Ukrainian literature and other translated works become available to such an individual. His or her life becomes interesting and gains substance. That individual gains independence. The suffering associated with blindness is lessened. Such a person eagerly awaits each new shipment of the talking books.

The Ukrainian library of such books numbers about

500 works. This is an impressive number. From time to time a catalogue is printed and sent to all participants in the program. The selections available are varied and interesting. There are books to please every taste.

It must also be underlined that the Cleveland Chapter of the Society for the Blind covers all the shipping and mailing costs associated with the program. However, funds are needed to purchase the cassettes. The recording of an average book takes about 7 cassettes, each lasting approximately 90 minutes. The first copy also uses 7 cassettes, hence we already have 14. The Branch does receive annual donations from Ukrainian National Association and the Workingmen's Association as well as other random donations. Canadian libraries cover the costs of their orders.

This program encompasses the entire Ukrainian community almost everywhere in the free world. The program has members in U.S., Europe and Australia. We still do not have members in South America. We know that Ukraine has a similar program, but short of promises nothing has been received from there. It is best to largely develop this program in Canada because government funds are available for such projects.

The Welfare Committee of UNWLA can be very helpful in this program in the following ways:

1. Find individuals who could make use of this program and introduce their names to our center.
2. Teach a blind person to work a taperecorder and help that person when necessary.

We are aware that there are many needy individuals who would like to be a part of our program. We have a well developed network in Philadelphia, Chicago, Detroit, Minneapolis and Washington. There is little contact with New York and none with Ukrainian communities in smaller cities.

In 1986 Alice Miller wrote about the Ukrainian Chapter in the Society publication: "Do you know our Ukrainian Taping Service is the largest foreign language taping service in the world. We currently have 446 recordings in our cassette library. This represents a remarkable amount of reading by small group of dedicated volunteers. The largest request we have duplicated was for 1,296 cassettes for a regional library in Canada."

We are confident, dear ladies, that with your help we will be able to reach as many needy Ukrainian people as possible and with this realize the Commandment — Love Thy Neighbor.

*(From the XXI Convention of the UNWLA, May 1987, delivered at the Social Services Workshop.)*

(translated from Ukrainian)

## ANNUAL PRESS BALL REPRESENTATIVE



*This year's representative of OUR LIFE magazine to the Press Ball will be Renata Pjasecky. The annual event will be held on November 7, 1987 in Parsippany, NJ and is sponsored by the Ukrainian Journalistic Association, the World Federation of Ukrainian Women's Organizations and with the Mazepa Foundation.*

*Renya is a student at St. John's University, where she is taking a degree in education, with the hope of becoming a teacher. She is an active Plast member and a part time teacher at the school of Ukrainian studies in New York City. Her hobbies are reading, skiing, running. She loves music, particularly choral works.*

*Good luck, Renya!*



УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ  
203 SECOND AVENUE  
NEW YORK, NEW YORK 10003

*Відкритий п'ять днів на тиждень  
/крім понеділка і вівторка/  
від год. 1 — 5 по пол.*

### COURSES AND WORKSHOPS AT THE UKRAINIAN MUSEUM

#### EMBROIDERY COURSE

Embroiderers may learn and expand their skills during this eight session course. They may start from the basic cross stitch or advance to little known stitches and intricate cut-work techniques while exploring the history and evolution of the styles, techniques, colors, threads and fabrics used traditionally in various regions of Ukraine. Open to adults and children over 10 years of age.

**Date:** October 17 - December 12, 1987

**Time:** Saturdays, 1:00 - 3:30 p.m.

**Fee:** adults - \$45; senior citizens & students over 16 - \$40; children 10-16 - free; members - 15% discount.

#### BEAD STRINGING COURSE

This is a three session course in the art of making *gerdany* (bead-strung necklaces) which were traditionally worn with costumes in various regions of Ukraine. It is designed for adults and children over 12 years of age.

**Date:** November 14, December 5 & 12, 1987

**Time:** Saturdays, 1:00 - 3:30 p.m.

**Fee:** adults - \$20; senior citizens & students over 16 - \$15; children 12-16 - free; members - 15% discount.

#### CHRISTMAS DECORATIONS WORKSHOPS

Traditional Ukrainian Christmas tree ornaments such as spiders, cradles, stars, mobiles and garlands, made from beads, walnut shells, colored ribbons and paper will be created and thus become a treasured ornament for each participant. Open to children as well as adults during separate two hour sessions.

**Dates:** December 5, 12 & 13

**Time:** Saturdays & Sunday, 2:00 - 4:00 p.m.

**Fee for each session:** adults - \$4.00; senior citizens & students over 12 - \$3.50; members - \$3.00; children 7 - 12 free.

ALL MATERIALS ARE COVERED IN THE REGISTRATION FEE. FINISHED OBJECTS MAY BE TAKEN HOME. FOR MORE INFORMATION PLEASE CALL: 212/ 228-0110. PROGRAMS FUNDED, IN PART, BY THE NEW YORK STATE COUNCIL ON THE ARTS.

## ДАРУНКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

**Ірена, Балута, Бафало, Н.Й.** — 8 дерев'яних писанок з виплюваним орнаментом.

**Михайлина Баран, Нью Йорк** — вишивана сорочка з 1914 р.

**Надія Бенцаль, Мюнхен, Німеччина** — молитовник з 1908 р.

**Роман Боднарук, Парма, Огайо,** — кожух з Косова.

**Наталія Вайда, Філадельфія, Па.** — кусник домотканого полотна, светер сплетений з природньої вовни зі Закарпаття

**Іван Верховина, П., Нью Йорк** — топірець, 2 кусники вишивки, 1 вишиваний рушник, вишивана подушка з Рахівщини, 2 маленькі різьби зі Закарпаття.

**Наталія Ветухова, Орандж, Кон.** — 2 скатерті, 1 рушник, частини вишиваної блюзки, тканина доріжка, 2 пари вишиваних драперій, 2 вишивані занавіси, 5 гачкованих серветок, 1 килим

**Лідія Волосянська, Асторія, Н.Й.** — мужеська вишивана сорочка

**Стефанія Гніздовська, Рівердейл, Н.Й.** — струни до бандури

**Марія Городецька, Сиракюз, Н.Й.** — 2 полотняні сіраки "куцики", полотняні штани, 2 очіпки, 2 кичики, весільний вінок (2 кільця із стрічками), 2 полотняні лейбики (безрукавки), 1 полотняний кабат з рукавами, полотняна спідниця (димка), 5 стрічок, полтавська плахта. Всі речі зі села Билеч, Дрогобищина.

**Наталія Даниленко, Н.Дж.** — Полісько-підляський одяг: спідниця, запаска, лейбик-корсетка, сорочка.

**Текля Долгун, Флашінг, Н.Й.** — кептар зі Закарпаття, сучасний

**Любов Дражевська, Нью Йорк** — 2 писанки роботи Оксани Лятуринської

**д-р Юліян Залізник, Рашвіл, Н.Й.** — крайка

**Марія Заплітна-Лебіщак, Едісон, Па.** — тарілка з нагоди 1000-ліття християнства — ручно мальована.

**Федір Капуста, Нью Йорк** — рушник з Полтавщини, вишивана сорочка з Кам'янець-Подільського.

**Іванна Кишакевич-Ільницька, Аргентина** — 2 вишивані серветки

**Марія Кінасевиц, Торонто, Канада** — вишивка з уставки сорочки, с. Стриганці, повіт Товмач, поліська запаска

**Ірина Кметик, Нью Мексіко** — 12 бойківських писанок

**Михайло Кобзей, Рочестер, Н.Й.** — 1 цимбали, 1 бандура, 2 моделі сільського воза, 4 мініатюрні скрипки зі стояками та футералами.

**д-р Марія Кобринська, Елмгурст, Н.Й.,** — венецькі корали

**Роман Коваль, Добс Фері, Н.Й.** — герданець на годинник з 1910 р., с. Плєсківці, повіт Тернопіль.

**Ксеня Колотило, Відень, Австрія** — полтавська сорочка, перемітка, 2 вишивані рушники, тайстра, вишивана блюзка, 2 вишивані серветки

**Ганка Коренець, Токсідо, Н.Дж.** — металеві вироби Гуцульщини: лускоріх, браслет, перстень, брошка; тканина з київщини з 1913 року.

**Ірена (Попович) Крамарчук, Джерзі Сіті, Н.Дж.** — сорочка з Буковини "У пам'ять моєї Дорогої Мами Олени з Макогонських-Попович цю вишивану кораликами буковинську сорочку, яку купила Вона мені у приблизно 1920 році в Чер-

нівцях — передаю Українському Музеєві в Нью Йорку через 82-ий Відділ СУА."

**Марія Крамарчук, Рочестер, Н.Й.** — пропам'ятна відзнака з нагоди 725-ліття м. Львова

**Андрій Кулик, Нью Йорк, Н.Й.** — 3 зразки взорів

**Дарія Кузик, Трентон, Н.Дж.** — тканина доріжка

**Є. Софія Левенець, Асторія, Н.Й.** — вишиваний рушник

**Осипа Лень** (помертньо передала Рома Шуган) — різьблена дошка до альбому, вишиваний килим з Тернопільщини.

**Любов Марголіна, Вашингтон, Д.К.** — вишивана скатерть і шість серветок, вишивана подушка

**Марія Мотиль, Сонісайд, Н.Й.** — вишивана запаска

**Олена Назар, Нью Гейвен, Кон.** — різні прібки взорів

**Софія Незд, Трентон, Н.Дж.** — тканий рушник — доріжка

**Теодосія Остап, Мінеаполіс, Мін.** — рушник з Полтавщини (бувша власність п-ва Дмитренків), передано заходом Від. СУА в Мінеаполісі)

**Вадим, Павловський, Нью Йорк** — 3 вишивані серветки, 27 уставок жіночих сорочок з Полтавщини, Київщини, та Східного Поділля.

**Марія Підгородецька, Н.Дж.** — суконний плащ з апплікаціями (сучасний виріб)

**Петро Підгородецький, Нью Віндзор, Н.Й.** — шлюбна суконка з 1912 р., керсетка, запаска, вишивана хустина і прібка взору

**Марта Площанська, Чікаго, Ілл.** — 7 кінців переміток зі села Поточиськ, Городенщина

**Валентина Преско, Йонкерс, Н.Й.** — вишивана сорочка

**Ольга Женецька, Йонкерс** — вишивана сорочка

**д-р Климентій Рогозинський, Бронкс, Н.Й.** — 3 сорочки зі Закарпаття, колотушка

**Параскевія Ручка, Нью Йорк** — вишиваний рушник із Запоріжжя

**Марія Ржепецька, Нью Йорк, Н.Й.** — Рисунок космацького взору

**Павло Савка, Сосерсет, Н.Дж.** — срібний настільний хрест

**Мирослава Савчак, Джерзі Сіті, Н.Дж.** — вишивана серветка

**Галина Скорецька, Нью Йорк, Н.Й.** — килим

**Союз Українок Америки 33-й Відділ** — Лемківська запаска, лемківська спідниця (від Іванни Вовк); вишиваний рушник, вишивана подушка (від Юлії Гнилки)

**д-р Богдан Стебельський, Торонто, Онт. Канада** — космацькі вуставки

**Ярослава Сурмач, Н.Й.** — керсетка з рукавами з Полтавщини

**Олександра Терлецька, Ньюарк, Н.Дж.** — вишивана суконка з 1934 р. виготовлена в робітні "Українське мистецтво" у Львові

**Татяна Тершаковець, Нью Йорк, Н.Й.** — 3 прібки взорів

**Ольга Томашевська, Кергонксон, Н.Й.** — весільна фота з села Тюдів, коло Кут.

**Ірина й Олег Федішини, Нью Йорк, Н.Й.** — збірка різних комемораційних відзнак з України

**Люба Федун, Порт Джервіс, Н.Й.** — 2 ткані верети зі села Двірця, повіт Рава Руська



**Розалія Фенчинська**, Нью Йорк, Н.Й. — кругла різьблена касетка, різьблений пояс, герданець на годинник.

**Айрис Фредлендер**, Нью Йорк, Н.Й. — шкіряний козацький пояс

**Ольга Хома**, Нью Йорк, Н.Й. — вишивана мужеська сорочка

**Цегельська**, Сейнт Петербург, Флоріда — 5 вишиваних серветок, 4 вишивані подушечки на голки, вишиваний рушник.

**Оксана Шевчин**, Рочестер, Н.Й. — пропам'ятна медаля Юрія Дрогобича у 500-ліття першої друкованої книжки з України

**Марія Шуст**, Нью Йорк, Н.Й. — різьблені коралі

**Микола Яцик**, Нью Йорк, Н.Й. — 3 вишивані рушники, 1 прибка взору.

Дякуємо!

**Любов Волинець**,  
куратор Українського Музею.

## ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

**41,093.90 дол.** — "Естейт" Галини Гадзінської;  
**по 1000.00 дол.** — Петро і Людмила Дармограї, Юрій Мицак;  
**по 100.00 дол.** — Володимир і Галина Балабани з нагоди 50-ліття подружжя, Травелерс в доповненню пожертви Ярослави Кукіль;

**по 50.00 дол.** — НСР Фундація в доповненню пожертви Андрія Кобзаря, Бенк оф Бостон Корп. в доповненню пожертви Юрія Юрчишина;

## СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

Вплати від 1-го липня до 31-го серпня 1987 р.

**10,000.00 дол.** — М. і М. Бойчуки, Спрінгфільд;

**5,000.00 дол.** — д-р Б. і М. Цимбалісті, Баривіл (постійний фонд);

**2,875.00 дол.** — в пам'ять д-р Стефана Банаха (через 86-ий Відд. СУА);

**1,500.00 дол.** — Е. і М. Наливайки, Міннеаполіс;

**657.04 дол.** — через СО СУА Австралія ім. Х. Кононенко спонсори: Д. Гриневич, А. Кужиль, Л. Павлишин, З. Цуньовська;

**400.00 дол.** — Г. і Л. Костинюки, Іпсіланті;

**по 300.00 дол.** — Братство Ветеранів 1-ої Дивізії, Воррен, О. Жовнірович, Рочестер (через 47-ий Відд. СУА), Я. Масюк, Філядельфія, С. Онуферко, Філядельфія;

**по 250.00 дол.** — 91-ий Відд. СУА, СУА Австралія ім. Л. Українки, М. Бачинська, Ельмгурст, І. і Л. Огаренко, Чікаго, І. Подоляк, Гарфільд (через 70-ий Відд. СУА), С. і М. Тимяки, Пітсбург, Д. і Л. Федоренки, Редфорд (через 76-ий Відд. СУА), В. і І. Хоми, Кенсінгтон, І. Яренюк, Мадісон Гайтс (через 76-ий Відд. СУА);

**225.00 дол.** — А. Апелгейт, Фріголд (через 86-ий Відд. СУА);

**220.00 дол.** — 1-ий Відд. СУА;

**210.00 дол.** — В. і А. Раки, Асторія (через 83-ий Відд. СУА)

**по 200.00 дол.** — 34-ий Відд. СУА, Українська Національна Кредитова Спілка, Канада (через д-ра Ю. Левицького), Українське Національне Об'єднання, Канада (че-

**30.00 дол.** — Андрій і Катерина Буки;

**по 25.00 дол.** — Володимир і Катерина Вальчуки, Наталія Крупська;

**20.00 дол.** — Василь Рудко;

**18.00 дол.** — Ольга Нагірна;

**по 15.00 дол.** д-р Віталій Богданів, Ольга Керницька, Олена Качала, Неля Шаркевич-Федеркевич;

**по 10.00 дол.** — Теодозія Когут, Ольга Боба, Богдан Лівчак, Євгенія Л. Мілтзінг, Володимир Червко;

**5.00 дол.** — Ольга Стальковська.

## ПОЖЕРТВИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

**20,000.00 дол.** — проф. Марко і Іванна Лепкі;

**3,000.00 дол.** — Сквіб Корпорація в доповненню пожертви д-р Олега і д-р Іванни Ратичів;

**500.00 дол.** — Оксана Пристай;

**250.00 дол.** — Американ Експрес Компанія в доповненню пожертви Лідії Крушельницької;

**50.00 дол.** — 100-ий Відділ СУА;

**по 25.00 дол.** — Іван Тулявський, Неонілія і Іван Тершаківці;

**5.00 дол.** — Богдан Козак.

рез д-ра Ю. Левицького), І. Гаврилів, Філядельфія (через 43-ий Відд. СУА), д-р В. і д-р Б. Децики, Кульвер Сіті (через 86-ий Відд. СУА), І. і М. Крамарчуки, Рочестер (через 47-ий Відд. СУА), М. і О. Павлові, Коговз (через 34-ий Відд. СУА), В. і О. Папіжи, Дітройт, О. Процик, Трой (через 63-ий Відд. СУА), М. Храплива, Матаван (через 28-ий Відд. СУА);

**150.00 дол.** — д-р М. Перейма, Бафало (через 49-ий Відд. СУА);

**125.00 дол.** — Н. Даниленко, Сомервіл;

**по 110.00 дол.** — Р. Кецала, Парк Рідж (через 22-ий Відд. СУА), Р. і О. Равлюки, Кергонксон (через 89-ий Відд. СУА);

**по 100.00 дол.** — В. Демус, Мокина (через 84-ий Відд. СУА), Б. і Я. Жеребецькі, Ньюарк (через 86-ий Відд. СУА), Т. і О. Зазулі, Ріго Парк (через 83-ий Відд. СУА), Я. і І. Кліми, Асторія, Р. і Н. Миколаєвичі, Гайд Парк (через 79-ий Відд. СУА), Я. і М. Ставничі, Чері Гіл (через 86-ий Відд. СУА);

**90.00 дол.** — Д. Витвицька, Нью Йорк;

**по 50.00 дол.** — О. Бережницька (через 19-ий Відд. СУА), І. і Л. Боднарчуки, Чікаго (через 29-ий Відд. СУА), М. і В. Голубінські (через 19-ий Відд. СУА), В. Михайлів, Філядельфія (через 20-ий Відд. СУА), В. і І. Рондяки, Нью Гейвен (через 86-ий Відд. СУА), Е. Рубчак, Напанох (через 89-ий Відд. СУА);

**48.00 дол.** — 91-ий Відділ СУА;

**по 45.00 дол.** — Гаят Клярк 410-690 (через 86-ий Відд. СУА),

Я. і Т. Турянські, Спрінгфілд (через 86-ий Відд. США);  
**по 40.00 дол.** — С. Бойко-Бредлей, Чікаго (через 29-ий Відд. США), Я. і Л. Фединські, Чікаго (через 29-ий Відд. США);  
**по 30.00 дол.** — Рідна Школа, Чікаго (через 29-ий Відд. США), С. і О. Заплітні, Чікаго (через 29-ий Відд. США), О. і М. Лесюки, Льорейн, М. і А. Марчуки, Чікаго (через 29-ий Відд. США);  
**по 25.00 дол.** — 19-ий Відділ США, Д. і О. Веселовські, Чікаго (через 29-ий Відд. США), О. і М. Гельбіги, Саут Орандж (через 86-ий Відд. США), Р. і М. Данилюки, Ельмгурст (через 83-ий Відд. США), С. і Д. Дики, Чікаго (через 29-ий Відд. США), Я. і М. Онігі, Чікаго (через 29-ий Відд. США), Д. і Л. Пенцаки, Раковей (через 86-ий Відд. США), Р. і Л. Періги (через 19-ий Відд. США), Я. і А. Ткачі, Мейплівуд (через 86-ий Відд. США), М. Храплива, Матаван (через 86-ий Відд. США), д-р Б. і д-р С. Шебунчаки, Блюмфілд (через 86-ий Відд. США), З. Юринець, Чікаго (через 29-ий Відд. США), М. і Д. Ярошевичі, Чікаго (через 29-ий Відд. США);  
**по 20.00 дол.** — ЮАВ — Льокал 736 (через 86-ий Відд. США), І. і Т. Бойцуни, (через 19-ий Відд. США), Д. Будна, Лівінгстон (через 86-ий Відд. США), д-р А. і В. Бурачинські, Іст Гановер (через 86-ий Відд. США), М. і М. Глушки (через 19-ий Відд. США), О. і І. Голинські, Лівінгстон (через 86-ий Відд. США), А. Еггарт, Швайцарія (через 86-ий Відд. США), А. і Л. Закревські, Мідел Віледж (через 86-ий Відд. США), І. і Д. Зелики, Мейплівуд (через 86-ий Відд. США), Е. і С. Масники, Спрінгфілд (через 86-ий Відд. США), І. Петик (через 19-ий Відд. США), Р. і У. Рондяки, Натік (через 86-ий Відд. США);  
**по 15.00 дол.** — А. Балазюк (через 91-ий Відд. США), І. Бачинська (через 91-ий Відд. США), К. Загвоцька (через 91-ий Відд. США), Л. Кіндрачук (через 91-ий Відд. США), О. Кіпа (через 91-ий Відд. США), І. Клоз, (через 91-ий Відд. США), К. Ковшевич, (через 19-ий Відд. США), М. Корчевий (через 91-ий Відд. США), Д. Кузик (через 19-ий Відд. США), В. і Д. Ломницькі, Веніс, Б. Михайлів (через 91-ий Відд. США), А. Стебельська, Редінг, М. Федорів (через 91-ий Відд. США), А. і Х. Храпливі, Матаван (через 86-ий Відд. США), Н. Цегельська (через 91-ий Відд. США), Н. Цегельська-Кідд (через 91-ий Відд. США), О. Цегельська (через 91-ий Відд. США);  
**по 10.00 дол.** — М. і А. Абрамуки, Чікаго (через 29-ий Відд. США), М. і А. Бойцуни (через 19-ий Відд. США), М. Борецький (через 19-ий Відд. США), А. і Я. Галайдіди (через 19-ий Відд. США), І. і Н. Гафтковичі (через 19-ий Відд. США), І. і С. Головки, (через 19-ий Відд. США), М. Головач (через 19-ий Відд. США), В. і Р. Головачки (через 19-ий Відд. США), О. Добровольська, Чікаго (через 29-ий Відд. США), С. Зелик, Мейплівуд (через 86-ий Відд. США), К. Івасишин, Чікаго (через 29-ий Відд. США), Г. Коленська, Чікаго (через 29-ий Відд. США), С. і М. Колодії (через 19-ий Відд. США), Б. Копаниця (через 19-ий Відділ США), М. Кузів (через 19-ий Відд. США), Я. Лабка (через 19-ий Відд. США), М. Мартиненко (через 19-ий Відд. США), І. і О. Микитини (через 19-ий Відд. США), К. Мазюк (через 19-ий Відд. США), Л. Мриглоцька (через 19-ий Відд. США), Е. Панасюк (через 19-ий Відд. США), Ф. і М. Петрики (через 19-ий Відд. США), В. Сердюк (через 19-ий Відд. США), д-р І. Скальчук (через 19-ий Відд. США), А. і І. Турчини (через 19-ий Відд. США), І. і Н. Фати (через 19-ий Відд. США);  
**по 5.00 дол.** — К. Івасишин, Чікаго (через 29-ий Відд. США), Я. Кокорудз, Чікаго (через 29-ий Відд. США), Л. Коломиєць, Чікаго (через 29-ий Відд. США), Н. Масник,

Чікаго (через 29-ий Відд. США), М. Наваринська, Чікаго (через 29-ий Відд. США), І. Олексюк, Чікаго (через 29-ий Відділ США), Л. Савин, Чікаго (через 29-ий Відд. США), П. і М. Харкови, Чікаго (через 29-ий Відд. США), Д. Яросевич, Чікаго (через 29-ий Відд. США);

**4.00 дол.** — З. Юринець, Чікаго (через 29-ий Відд. США);  
**3.00 дол.** — О. Дяченко, Чікаго (через 29-ий Відд. США).

Щиро дякуємо

**Таїсса Турянська**  
скарбничка комісії стипендій США

## ПОДЯКА РЕФЕРЕНТУРИ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ США

Медицина допомога хворим дітям і молоді у Південній Америці і Європі продовжується вже роками. Завдяки жертвеним громадянам та членкам США, ми могли допомогти покрити кошти лікування найбільше потребуючим хворим дітям і молоді.

Переслано грошеву допомогу вже неодній дитині на ліки в Бразилії чи Європі, щоби улекшити біль, бо неможливо було перевести операції. І за те одержуємо листи подяки від вдячних дітей і батьків.

Кілька тижнів тому одержано листа з просьбою допомогти дівчинці, що потребує наглої операції на хребет. Дівчинка Марійка Горбусь сьогодні вже по операції і приходить до здоров'я. На жаль не все можемо одержати їхні знімки на час, щоби помістити в журналі.

На підставі посвідок від лікарів, стараємося допомагати найбільше потребуючим дітям і молоді.

Висловлюємо щиро подяку за пожертви на Фонд Медичної Допомоги для дітей і молоді, які ми отримали від січня 1987 р. до кінця вересня 1987 р.: Пожертви зложили: **5,807.02 дол.** — переслав 47 Відділ із збірки, яку перепродав п. Чорнобіль;

**1,600 дол.** — Володимира і Стефан Сливоцькі — Нью-Йорк;  
**410.00 дол.** — 65 Відділ (зі збіркової листи ч. 3, передала Тамара Панкевич);

**400.00 дол.** — Марія Демчшин, в пам'ять мужа Михайла, через 92 Відділ;

**310.00 дол.** — 70 Відділ зі збірки замість квітів на могилу Степана Мартинюка;

**307.00 дол.** — Анна Макух зі збіркової листи ч. 4.

**275.00 дол.** — 70 Відділ із збірки замість квітів на могилу Теодора Гілемей;

**250.00 дол.** — 89 Відділ;

**165.00 дол.** — 71 Відділ в пам'ять Розалії Захарків;

**122.50 дол.** — Л. Шпон [через 116 Відділ];

**110.00 дол.** — 68 Відділ на свіжу могилу членки бл.п. Галини Боцунь;

— Л. Шпон (через 116 Відділ);

**по 100.00 дол.** — д-р Ірена Крамарчук в пам'ять мужа бл.п. Антона, 62-ий Відділ, В. Ганас, Ольга Руденська через 119 Відділ, Олександр Федорків, Ярослав і Ірина Мадаї;

**по 50.00 дол.** — Український Золотий Хрест Відділ 18-ий в Рочестері (через 47 Відділ), Галина Білик в пам'ять мами бл.п. Розалії Захарків;

**45.00 дол.** — п-во Решитляк (через 38 Відділ);

**40.00 дол.** — 74 Відділ в пам'ять Анастазії Чайки і Марії Дметерко;

**по 30.00 дол.** — Стефанія Лаба, Ярослава Кушнір (через 47 Відділ) в пам'ять бл.п. Степана Данилевича;

**по 25.00 дол.** — Христина Зарицька, Оксана Щерова, Марія Кузьма;

**20.00 дол.** — Віра Томків;

**15.00 дол.** — Ярослава Пискір (в пам'ять мами Анастазії);

**10.00 дол.** — Оксана Личковська.

**Зібрано разом — 10,721.52 дол.**

Щирозердечно дякуємо жертводавцям  
**Лідія Черник**, референтка суспільної опіки США

## ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

### ВІДІЙШЛА ПОЧЕСНА ГОЛОВА ОКРУЖНОЇ УПРАВИ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

У місті літня духота. Відділи не сходяться, кожна членка старається виїхати з міста. Часопис "Америка" має вакації.

Аж ось телефоном приходять вістка. "Померла Анна Сивуляк", — говорить жіночий голос, — "я прочитала в міському часописі. Панахиди ввечорі немає, вона буде рано в церкві св. Благовіщення!"

Починаю згадувати... Як то на початках, коли я ставила перші кроки в Союзі Українок Америки, вона мені допомагала. Як розказувала про створення Округної Ради у Філядельфії, про появу першого числа "Нашого Життя", про Світовий Жіночий Конгрес... Кого повідомити про завтрішній похорон? Голова Окр. Управи Марія Кондрат виїхала до Європи, заступниця Оксана Фаріон у Вайлвуді. Хіба я сама піду вшанувати її останню дорогу?

На другий день рано в церкві св. Благовіщення у притворі повно людей. "Це мабуть її внуки", — думаю собі, протискаючись до церковної залі. Але домовини не бачу. Тут тільки кілька старших подружніх пар. Питаюсь одну з них про покійну. "О, покійна у притворі", — відповідає. І справді! Домовина при стіні і її заступила молодь. Підійшла й я, щоб попроситись із покійницею.

Виглядає гарно. Сиве волосся



добре зачесане, на ній біла блузка, вишита хрестиком узором і чорний джемпер із витканим орнаментом. А на ньому відзнака 25-ліття, що її отримали членки СУА у 25-ліття організації. Помолившись, я попрощалася з нею, перепросивши у душі, що за першим разом не зауважила її. Аж тут бачу її дочку Мілю і сина Леона, що їх давно я знала. Мене знайомлять із другою дочкою Оленою, що прибула на похорон із Флориди.

Розпочався похоронний обряд. Церкву заповнили внуки і правнуки, а також Управа 52-го Відділу, де дочка Міля є членкою. Над закритою домовиною мої думки проходять крок за кроком. Усі 21 років, що я працювала в редакції "Нашого Життя". Скільки ми разом із нею переговарили, скільки нажурились разом із нею! Бували трудні ситуації, а також комічні пригоди. Останнім нашим зусиллям було втримати наш давній, такий добрий 42 Відділ при житті! І хоч як ми хотіли і старались, проте не вдалося. І ми його разом розв'язали. Останній її виступ відбувся на ювілею Округної Ради у 1978 р. Там Анна Сивуляк засіла в колі всіх голів, вже придавлена старістю, але охоча й уважна до церемоніялу.

І так ми поховали її. Був соняшний день, коли спустили її труну на цвинтарі св. Марії біля місця, де лежав похований її чоловік. Через літню пору і вакації "Америку" не було багато членок Союзу Українок Америки на похороні. Та я старалася всіх заступити, що зазнали від неї добра, що її пам'ятають, як голову Округної Ради і членку Головної Управи СУА. І тих давніх громадян Філядельфії, що для них вона була уособленням Союзу Українок Америки у кращому змісті того слова.

**Л. Бурачинська**



Дня 14 липня померла довголітня членка 28-го Відділу СУА бл.п. **Анна Тиха**.

Народилася вона у Львові 6 червня 1909 р. в родині о. Олександра й Ольги Туркевич Яримовичів. Батьки обоє Анни теж нащадки відомих священничих родин в Галичині. На сьомім році життя Анна втратила маму й тому зі ще більшою любов'ю й почуттям залежності ставилася до батька.

Гімназію СС Василіянок закінчила матурою в 1928 р. і працювала якийсь час у поштовім уряді на заході в Польщі. Вкоротці одружилася з Дмитром Тихим, який згодом був нотарем у Раві Руській.

Під час Другої світової війни разом з багатьма нашими людьми

виїхав на Захід і чоловік Анни Дмитро. Вона залишилася дома біля хворого батька.

Старанням Католицької Акції, а зокрема Ліди Савойки, вдалося Анні в 1964 р. приїхати до Америки, де жив її чоловік і сестра. Скоро по приїзді вона вступила в члени 28-го Відділу СУА. Була зразковою його членкою до кінця свого життя. Наложала теж до Марійської Дружини при церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку.

17 липня відбулася панахида, на яку, не зважаючи на вакаційний час, прийшло багато членок СУА, Марійської Дружини та громадян Ірвінгтону-Ньюарку. Молитвою на вервиці членками Марійської дружини, відспіванням панахиди та прощальними

словами віддали покійній останню прислугу. Від 28-го Відділу прощала її Зеня Воробець, від Марійської дружини Марія Юркевич, від гімназійних товаришок Дора Рак, а як довголітню свою приятельку Ольга Муссаковська.

Наступного дня після Служби Божої відпровадила громада Анну Тиху на цвинтар у Бавнд Бруку де похоронили її біля її чоловіка. Союзнянки зложили 180.00 дол. на Пресовий фонд замість квітів на її могилу.

Хай з Богом спочиває!  
Вічна їй пам'ять!

**Ольга Муссаковська.**



Ділимося сумною вісткою, що 21-го серпня 1987 р. на 76 році урвалася нитка життя **Антоні з Лукіяновичів-Крохмалюк**. Покійна була основницею і першою головою бувшого 56-го Відділу СУА ім. Старицької-Черняхівської.

Залишила горем прибуту родину, як також ближчих і дальших приятелів, а головню тих, із якими працювала в СУА.

Не тільки родина втратила ідеальну подругу, маму і бабусю, але і наш гурт членок бувшого 56-го Відділу СУА втратив вірного приятеля, радника та людину, яка світила для всіх прикладом. Своїми шляхетними прикметами, любов'ю, скромністю, лагідною усмішкою і погідною вдачею, вирозумінням і терпеливістю приєднала собі багато осіб, як в СУА так і в приватному житті.

Членки бувшого 56-го Відділу СУА складають цією дорогою родині покійної тут у США і в Україні слова глибокого співчуття та пересилають у її пам'ять 200.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Вічна пам'ять про нашу Дорогу Нусю буде завжди з нами.

**Степанія Дуб**

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що 17-го лютого 1987 р. відійшла у вічність по довгій і важкій недузї довголітня членка 21-го Відділу СУА в Брукліні **Параска Козяк**, вдова по бл.п. інженерові Юліянові Козякові. Народилась 1-го травня 1905 р. в Березові Нижнім, Україна. До Америки приїхала разом з ріднею в 1950 р.

В 1960 році вступила до нашого Відділу й довгі роки була надзвичайно працюютою господарською референткою.

Покійна була примірною й люблячою дружиною й мамою. Лагідної й скромної вдачі — сповняла свої обов'язки чесно й віддано, щедро жертвувала на національні і церковні цілі.

На окрему згадку заслуговує те, що була великою патріоткою, любила все рідне, а понад усе любила свою Батьківщину й за нею тужила до кінця життя.

Від 21-го Відділу попрощала Покійну в похоронному заведенні теплими і зворушливими словами голова Відділу Емілія Ройовська. В глибокому смутку залишила 2 доні, — Ірину й Марійку Булік з мужем Семом, сина Матвія з родиною і внука Марка Буліка.

Нехай земля Вашингтона буде їй легкою, а пам'ять про Покійну залишиться надовго між нами.

**Емілія Саноцька** — пресова реф.

## ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

Замість квітів на могилу бл.п. **мгр Марії Барагури**, 89-ий Відділ СУА у Кергонксоні складає 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", рідні складаємо наше співчуття, **Управа 89-го Відділу**.

У пам'ять покійної **Марлі Кушнір-Барагури** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" зложили: **50.00 дол.**: Володимира й Теодосія Бриковичі; по **25.00 дол.**: Ігор і Христина Дякунчаки, Галина Паньків, Оксана Рак; по **20.00 дол.**: Марія Оксана Бачинська, Олена Качала, Омелян і Дарія Шепаровичі; по **15.00 дол.**: Люба Брикович, Стефан і Евстахія Шугани, Анна Стецькович. **Разом 215.00 дол.**

Канадською валютою: **25.00 дол.** — Юрій Бабій; **15.00 дол.** — Анна Стецькович. **Разом 40.00 дол.**

### СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ!

В "Нашому Житті" ч. 8, за вересень 1987 р. на ст. 13 подано список членів Екзекутиви СУА, які зложили пожертви на Пресовий Фонд в пам'ять покійної Марії Барагури з пропущенням прізвища почесної голови СУА Іванни Рожанковської. Повний текст подаємо нижче та просимо вибачення.

Замість квітів на могилу сл.п. **Марії Барагури**, членки Екзекутиви СУА зложили 120.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя": **Люба Артимишин, Ліда Гладка, Марта Данилюк, Олександра Кіршак, Ірина Куровицька, Іванна Ратич, Іванна Рожанковська, Марія Савчак, Уляна Старосольська, Марія Томоруг, Ірина Чайківська, Рома Шуган.**

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Марії Барагури** пересилаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Родині Покійної висловлюємо наші глибокі співчуття, **Степан і Ольга Крижанівські**.

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Михайла Оршуляка**, мужа нашої членки Магдаліни Оршуляк жертвуємо 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а опечаленій дружині складаємо щирі співчуття. **Членки 89-го Відділу СУА, Кергонксон, Н.Й.**

У пам'ять покійної **Анни Сивуляк**, колишньої членки 42-го Відділу СУА, на Пресовий Фонд "Нашого Життя" вплинуло: від **Управи Округи СУА, Філадельфії** — 50.00 дол., з фонду **42-го Відділу СУА** — 50.00 дол.

В пам'ять бл.п. **Марії Максимович**, складаємо через 103-ій Відділ СУА 15.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". **М. і О. Курчаки**

16-го червня на передвакаційних сходах **20-го Відділу СУА ім. Олени Теліги** смуток з радістю обнялися. На них згадали ми однохвилинною мовчанкою покійного мужа нашої членки, **Варки Швед, Йосифа**, який несподівано передчасно від нас відійшов. В його пам'ять, замість квітів, від Відділу складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" а Родині покійного висловлюємо глибоке співчуття, **Марія Касіян, голова 20-го Відділу ім. О. Теліги**

Ділимося сумною вісткою, що відійшла у вічність 25-го липня 1987 р., **Марта з Колтунюків-Тарнавська**, сестра нашої довголітньої членки (20-го Відділу), Лідії Дяченко. Замість квітів на свіжу могилу складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", **Марія Касян, голова 20-го Відділу СУА ім. Олени Теліги**

Замість квітів на свіжу могилу **Марти Колтунюк-Тарнавської**, складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", **Ярослав і Мирослава Зубали**

Замість квітів на свіжі могили моєї кузинки **Анни Тихої** і мужа моєї шкільної товаришки Люби Мриц-Пежанської, **бл.п. Михайла Пежанського** жертвую на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 20.00 дол. В смутку з Вами **Наталка Фацієвич-Петріна**.

Замість квітів на свіжу могилу **св.п. Михайла Залуцького з Геменд**, Індіана, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", **Марія і Ярослав Лібери**

## ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

В першу болючу річницю трагічної смерті улюбленого сина **Ігора**, батьки Катря і Дмитро Молодовичі складають на Будівельний Фонд 200.00 дол. через 13-ий Відділ СУА в Честері, як нев'янучий вінок на його могилу.

Управа і членки 13-го Відділу СУА в пам'ять **Григорія Ціхановського**, пересилають на Будівельний Фонд Українського Музею:

**100.00 дол.** — Лідія і Василь Киї, **25.00 дол.** — Христя і Іван Плюші, **по 20.00 дол.** — Катря і Дмитро Молодовичі, Марія і Олекса Венчаки; **по 10.00 дол.** — Ірена і Дорян Сольчаники, Ємілія і Теофіль Павлюки, Тамара Рак, **5.00 дол.** — Ірена Назаревич. **Разом 200.00 дол.**  
Дружині і родині пересилаємо глибоке співчуття.

В пам'ять **Володимира Корчинського**, на Будівельний Фонд складають 100.00 дол. **Лідія і Василь Киї** з родиною. Дружині і родині складають глибоке співчуття.

Замість квітів на могилу бл.п. **д-ра Любомира Билова** складаю 100.00 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею, **Іван Федів**.

Замість квітів в пам'ять **бл.п. Стефана Зубала**, складаю 100.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку, **Марія Зубаль**

В пам'ять мого дорогого мужа, **Володимира Сусли**, складаю 25.00 дол. на потреби Українського Музею, **Ольга Сусла**

Замість квітів в пам'ять **бл.п. Володимира Сусли**, складають 30.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку, **Володимир і Наталія Шусти**

Замість квітів на могилу покійного **Стефана Зубала** складаю на Український Музей 25.00 дол., **Ірина Гнатчук**

Замість квітів в пам'ять **бл.п. Галини Боцонь**, складаємо 25.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку. **Катерина і Зенон Фаноки**

В світлу пам'ять бл.п. **мгр Богдана Ковшевича**, людини шляхетного серця, складаємо 25.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку, а Родині висловлюємо наше співчуття, **Теодозія і Зиновій Савицькі**

Замість квітів на свіжу могилу **св.п. Марії Ржепецької**, сестри Олени Шиприкевич складаємо 25.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку. Нашій довголітній членці-приятельці пані Олені і її родині висловлюємо наші глибокі співчуття, **Окружна Управа СУА, Філадельфія**

Замість квітів на могилу **бл.п. Івана Пікаса**, складаю 25.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку. Родині покійного пересилаю мої щирі співчуття, **Зеновія Білас**

У пам'ять **бл.п. Степана Бриндзея**, складаємо 20.00 дол. на Український Музей, **о. крип. Ярослав і Олександра Шусти**

Замість квітів на могилу бл.п. **Михайла Пежанського**, складаємо 25.00 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею, **Володимир і Наталія Грицини**.

В пам'ять дорогого нашого приятеля **мгр. Ярослава Щербанюка** складаємо 25.00 дол. на Український Музей, **Неоніля і Іван Тершаківці**.

У світлу пам'ять бл.п. добродійки **Дарії Гаврилюк**, складаємо 25.00 дол. на Український Музей, **Стефанія Обущак з Родиною**

Замість квітів на могилу **св.п. Нусі Лукіянович-Крохмалюк**, складаємо 20.00 дол. на Український Музей, **Віра і Богдан Андрушкови**

Замість квітів на могилу **св.п. Нусі Крохмалюк**, з дому Лукіянович 20.00 дол. на Український Музей складають, **Люба і Михайло Гречні**

В пам'ять моєї братової **бл.п. Ядвиги Бачинської**, вдови по бл. п. Константинові, адвокатові і посадникові міста Надвірна, яка померла в Надвірній дня 22-го червня ц.р. складаю 12.00 дол. на потреби Українського Музею в Нью Йорку, **мгр. Юліан Бачинський**.

## ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СИРОТИ В БРАЗИЛІЇ

В світлу пам'ять **бл.п. Лева Рейнаровича**, жертвуємо 10.00 дол. на сироти в Бразилії а дружині і дітям висловлюємо сердечне співчуття, **Анна і Григорій Гіна**.

ЛИПЕНЬ — СЕРПЕНЬ 1987 Р.

З приводу смерті **бл. п. Михайла Бойка**, тата членки нашого 29-го Відділу СУА в Чикаго, Марії Боднарчук, пересилаємо Родині вислови глибокого співчуття, а замість квітів на могилу складаємо **77.00 дол.** на стипендійний фонд до Бразилії. Даток зложили: **по 10.00 дол.:** *О. Добровольська, Г. Колєньська, В. Трошук;* **по 5.00 дол.:** *К. Івасишин, Л. Коломиєць, Ю. Кокорудз, Н. Масник, І. Олексюк, Л. Саварин, Д. Ярославич;* **4.00 дол.:** *З. Юринець;* **3.00 дол.:** *О. Дяченко.*

Замість квітів в пам'ять **бл.п. Михайла Бойка**, зложили через 29-ий Відділ СУА в Чикаго на стипендії до Бразилії: **50.00 дол.** — *проф. І. і проф. Л. Боднарчуки;* **по 40.00 дол.** — *С. Бойко-Брелі і діти; проф. Ю. і Л. Фединські;* **по 25.00 дол.** — *Д. і О. Веселовські, С. і Д. Дикі, Ю. і М. Оніру і діти, З. Юринець і діти, М. і Д. Ярославичі;* **5.00 дол.** — *П. і М. Харкові;*

НА СТИПЕНДІЇ ДО ЮГОСЛАВІЇ:

**по 30.00 дол.:** *учителі і дирекція "Рідної Школи" в Чикаго; С. і О. Заплітні; М. і А. Марчуки;* **10.00 дол.:** *М. і А. Абрамуки;*

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 — 1 від 3 — 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533-4646.

Адреса: 108 SECOND Ave., New York, N. Y. 10003

НА СИРОТИНЕЦЬ ДО БРАЗИЛІЇ: **50.00 дол.** — Батьківський Комітет при школі св.о. Миколая в Чикаго; **35.00 дол.** — Фармацевти шпиталю Університету оф Ілиной; **15.00 дол.** — М. і А. Лучаки;

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Василя Небелюка, родина пересилає **125.00 дол.** на потребуєчих дітей в Європі, через 86-ий Відділ США на стипендійну акцію: **50.00 дол.** — В. і І. Рондяки; **25.00 дол.** Я. і Т. Турянські; **по 20.00 дол.** — Р. і У. Рондяки, І. і Д. Зелуки; **10.00 дол.** — С. Зелук.

В пам'ять дорогої та незабутньої доні і сестри бл.п. Оксани Богдани Павлів, подружжя Микола і Ольга Павлів та Анна Маріяні взяли під опіку Іванну Проник і Розалі Линард, через стипендійну акцію США.

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Стефанії Жеребецької родина та приятелі зложили через 86-ий Відділ США **570.00 дол.** на сироти та потребуєчі діти під опікою стипендійної акції США: **по 100.00 дол.**: Я. і М. Ставничі, Б. і Я. Жеребецької; **45.00 дол.**: Гаят-Кларк деп. 410-690; **по 25.00 дол.**: Р. і М. Данилюки, О. і М. Гельбіги, Д. і М. Пенцаки, Я. і А. Ткачі, М. Храплива, д-р Б. і д-р С. Шибунчаки; **по 20.00 дол.**: ЮАВ Льюкал 736, Д. Будна, д-р Л. і В. Бурачинські, А. Екгард, О. і І. Голинські, Е. і С. Масники, Я. і Т. Турянські, А. і Л. Закревські; **15.00 дол.**: А. і Х. Храпливі.

Для вшанування пам'яті покійного проф. Олександра Татомира, батька членки 19-го Відділу США ім. Лесі Українки, Лесі Татомир-Городиської, 19-ий Відділ і приятелі склали **450.00 дол.** для потребуєчих дітей в Бразилії на стипендійну акцію США:

**по 50.00 дол.**: М. і В. Голубінські, О. Бережницька; **по 25.00 дол.**: 19-ий Відділ США, Л. і Р. Перігу; **по 20.00 дол.**: І. і Т. Бойцуни, М. і М. Глушки, І. Петик; **по 15.00 дол.**: К. Ковшевич, Д. Кузик; **по 10.00 дол.**: А. і М. Бойцуни, М. Борецький, Ю. і А. Галайдіди, Н. і І. Гафтковичі, С. і І. Головки, М. Головач, Р. і В. Головачки, С. і М. Колодії, Б. Копаниця, М. Кузів, Я. Лабка, М. Мартиненко, О. і І. Микитини, К. Мізюк, Л. Мриглоцька, Е. Панасюк, М. і Ф. Перик, В. Сердюк, д-р І. Скальчук, І. і А. Турчини, Н. і І. Фати.

Замість квітів на могилу дорогої тети сл.п. Марії Ковальчук в Австралії, складаємо **30.00 дол.** на стипендійну акцію США до Бразилії, Омелян і Марія Лесюки.

Пересилаємо чек на **5,000.00 дол.** на створення тривалого фонду Богдана і Марти Цимбалістих для допомоги потребуєчим українським дітям (у Бразилії чи деінде) через стипендійну Акцію США. З цього фонду тільки відсотки призначені на допомогу,

Богдан Цимбалістий



"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., N.Y. 10003

Subscription in the United States of America \$15.00, half year \$8.00, single copy \$1.50.

COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 15.00 American dollars.

**ПЕРЕДПЛАТА В США:** річна... 15.00 дол. піврічна 8.00 дол. Поодинокое число 1.50 дол.

**КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США** (за винятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 15.00 американських доларів.

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

©Copyright 1983 Ukrainian Women's League of America, Inc.

U.S. Postal Service  
**STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION**  
*Required by 39 U.S.C. 3685*

|                                                                   |                                                   |                                                  |                     |
|-------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------------------|
| 1A. TITLE OF PUBLICATION<br><b>OUR LIFE</b>                       | 1B. PUBLICATION NO                                |                                                  | 2. DATE OF FILING   |
|                                                                   | 4                                                 | 14                                               | 660<br>Sep. 8, 1987 |
| 3. FREQUENCY OF ISSUE<br><b>MONTHLY, EXCEPT JULY &amp; AUGUST</b> | 3A. NO. OF ISSUES PUBLISHED ANNUALLY<br><b>11</b> | 3B. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE<br><b>\$ 15.00</b> |                     |

4. COMPLETE MAILING ADDRESS OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, County, State and ZIP-4 Code) (Not printers)  
**UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA 108 2nd. AVE. N.Y.**

5. COMPLETE MAILING ADDRESS OF THE HEADQUARTERS OF GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHER (Not printer)  
**UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA INC. 108 2nd. AVE. NEW YORK, N.Y. 10003**

6. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESS OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This item MUST NOT be blank)  
 PUBLISHER (Name and Complete Mailing Address)  
**UKRAINIAN NATIONAL WOMENS LEAGUE OF AMERICA INC. 108 2nd. AVE. NEW YORK, N.Y. 10003**

EDITOR (Name and Complete Mailing Address)  
**ULANA LIUBOVYCH 108 SECOND AVE. NEW YORK, N.Y. 10003**

MANAGING EDITOR (Name and Complete Mailing Address)  
**UKRAINIAN NAT. WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA INC. 108 2nd. AVE. N.Y.**

7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Item must be completed.)

| FULL NAME                         | COMPLETE MAILING ADDRESS    |
|-----------------------------------|-----------------------------|
| <b>UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S</b> | <b>108 SECOND AVE.</b>      |
| <b>LEAGUE OF AMERICA INC.</b>     | <b>NEW YORK, N.Y. 10003</b> |

8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If there are none, so state)

| FULL NAME | COMPLETE MAILING ADDRESS |
|-----------|--------------------------|
|           |                          |
|           |                          |
|           |                          |

9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 423 12 DMM only). The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes. Check one:

(1)  HAS NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS      (2)  HAS CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS      (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement)

| 10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION (See instructions on reverse side)                                         | AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS | ACTUAL NO. COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| A. TOTAL NO. COPIES (Net Press Run)                                                                             | 4150                                                     | 4150                                                               |
| B. PAID AND/OR REQUESTED CIRCULATION<br>1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales | 50                                                       | 50                                                                 |
| 2. Mail Subscription (Paid and/or requested)                                                                    | 3850                                                     | 3850                                                               |
| C. TOTAL PAID AND/OR REQUESTED CIRCULATION (Sum of 10B1 and 10B2)                                               | 3900                                                     | 3900                                                               |
| D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY AND OTHER FREE COPIES               | 110                                                      | 110                                                                |
| E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)                                                                          | 4010                                                     | 4010                                                               |
| F. COPIES NOT DISTRIBUTED<br>1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing                      | 140                                                      | 140                                                                |
| 2. Return from News Agents                                                                                      | none                                                     | none                                                               |
| G. TOTAL (Sum of E, F1 and 2 - should equal net press run shown in A)                                           | 4150                                                     | 41150                                                              |

11. I certify that the statements made by me above are correct and complete

SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER  


"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y and  
at additional mailing offices" (USPS 414-660)  
108 Second Ave. New York, N.Y. 10003

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

ISSN 0740-0225

INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBERING



*Взори Західного Поділля, з околиць Бучача, Тернопільська область, Галичина. З колекції Українського Музею в Нью Йорку. Вишивати нитками Д.М.С. чорними та червоними ч. 321. Рисувала Ольга Трачук.*

*Embroidery from Western Podolia; from the neighborhood of Buchach, county of Ternopil, in Galicia. From the Ukrainian Museum collection. Use DMC thread #321 black and red. Drawing by Olha Trachuk.*